

SŁOWO

WILNO, Piątek 14 października 1932 r.

Redakcja i Administracja: Wilno, Zamkowa 2. Otwarta od g. 9 do 4. Telefony: Redakcji — 17-82., Administracji — 228.

PRENUMERATA miesięczna z odniesieniem do domu, lub z przesyłką pocztową 4 zł., zagranicę 7 zł. Konto czekowe P.K.O. Nr. 80259. W sprzedaży detal. cena pojedynczego n-ru 20 gr.

Główna pocztowa ul. Szosa Ryczałtem. Redakcja rękopisów niezamówionych nie zwraca. Adm. nistracja nie uwzględnia zastrzeżeń co do rozmieszczeń, ogłoszeń.

CENY OGŁOSZEŃ: wiersz milimetry jednozpaltowy na stronie 2-jej i 3-jej gr. 40. Za tekstem 15 gr. Komunikaty oraz nadesłane niżej 50 gr. Kronika reklamowa milimetr 60 gr. W numerach świętecznych, oraz w prowincji o 25 proc. drożej. Zagranicę 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne o 50 proc. drożej. Administracja nie przyjmuje zastrzeżeń co do miejsca. Terminy druku mogą być przez Administrację zmieniane dowolnie. Za dostarczenie n-ru dowodowego 20 gr.

PRZEDSTAWICIELSTWA:

BRASLAW — Księgarnia T-wa „Lot”.
BIENIAKONIE — Bufet Kolejowy.
BARANOWICZE — ul. Szeptyckiego — A. Laszuk.
DĄBROWICA (Polesie) — Księgarnia K. Majnowskiego.
DUKSZTY — Bufet Kolejowy.
GLEBOKIE — ul. Zamkowa — W. Włodzimierow
GRODNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.
HORODZIE — Dworzec Kolejowy — K. Smarzyński.
IWIEŃCIEC — Sklep tytoniowy — S. Zwierzynski.
KLECK — Sklep „Jedność”.
LIDA — ul. Suwalska 13 — S. Mateski.
MOŁODECZNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.

NIESWIEZ — ul. Ratuszowa — Księgarnia Jaźwińskiego.
NOWOGRODEK — Kłosek St. Michałskiego.
OSZMIANA — Księgarnia T-wa „Ruch”.
PINSK — Księgarnia Polska — St. Bednarski.
POSTAWY — Księgarnia Polskiej Macierzy Szkolnej.
STOLPCE — Księgarnia T-wa „Ruch”.
SŁONIM — Księgarnia D. Lubowskiego, ul. Mickiewicza 13.
ST. SWIĘCIANY — M. Lewin — Biuro Gazetowe, ul. 3 Maja 5
WILEJKA POWIATOWA — ul. Mickiewicza 24, F. Juczewska.
WARSZAWA — Tow. Księgarskie „Kol.” „Ruch”.

Prof. Stroński woła: „będzie wojna”.

Znowu się zarysowała wyraźna sprzeczność między poglądami dwóch panów, reprezentujących poglądy endecji na politykę zagraniczną. Oto p. Kozicki pisze we wczorajszej „Gazecie Warszawskiej”:

Jest już dziś rzeczą jasną, że pod naciskiem wielkich mocarstw dojdzie do kompromisu między Francją a Niemcami w sprawie postulatu niemieckiego równości zbrojeń. Istota tego kompromisu jest już ustalona: Niemcom będzie przyznana owa równość, a Francja otrzymała wzamian za to przyrzeczenie, że Niemcy nie użyją armii i broni, które będą niebezpieczne do zaburzenia pokoju europejskiego. Niemcy otrzymają rzecz bardzo realną wzamian za zupełną fikcję.

Przyznając, że wypadki toczą się po linii kompromisu między Francją a Niemcami, coż nam doradza czynić p. Kozicki:

W tych warunkach żądać możemy tylko trzech rzeczy: by kierownictwo polityki polskiej powiedziało otwarcie, że projektowane gwarancje nie Polsce nie gwarantują — by w dziedzinie zbrojeń robiono to, co wynikać będzie z postępu zbrojenia się Niemiec, a nie to, co będzie w logice nowych, opartych na kompromisie umów, by wreszcie nie usiłowało wprowadzić w błąd opinii polskiej, przypisując wartość przyrzeczeniu niemieckim.

Jestem w kłopotcie, w jaki sposób receptę p. Kozickiego przetłumaczyć na język realnych politycznych posunięć. „Trzy rzeczy” proponuje p. Kozicki: A więc po pierwsze jakąś deklarację, w której Polska powiedziała, że gwarancje nie Polsce nie gwarantują. To znaczy, że Polska jednego dnia rano powinna, zdaniem p. Kozickiego, podpisać jakiś pakt o nieagresji, a wieczorem tegoż dnia oświadczyć, że uważa ten akt za „pliwowe dzieło”, bez żadnego znaczenia; po drugie zaleca p. Kozicki zbroić się, chociażby przystąpiłbyśmy do wyników konferencji rozbrojeniowej; po trzecie... to po trzecie p. Kozickiego już jest przez niego powiedziane w jego po pierwsze.

W każdym razie p. Kozicki przewiduje, że sprawa podniesiona przez Niemcy, skończy się kompromisem między Niemcami, a Francją.

Widzieliśmy już onegdaj, że p. Stroński jest wręcz odmiennego zdania. Przeciwnie napisał on:

„Przeznaczenie. Niemcy się uzbroją w każdym razie, a wtedy wojna. Na to niema rady”.

Więc p. Stroński przewiduje, (przynajmniej tak napisał), że nie będzie kompromisu, nie będzie porozumienia francusko - niemieckiego. Francja nie ustąpi, Niemcy nie ustąpią. Niemcy się uzbroją, a Francja na Niemcy napadnie. Będzie wojna.

pozostaje nam do rozwiązania pytanie, dlaczego polityk taki, jak p. Kozicki, przewiduje traktat, a publicysta prawdziwie inteligentny, jak p. Stroński, wypisuje bzdury?

Tłumacząc to sobie w sposób dla p. Strońskiego bardzo pochybny.

P. Stroński musi przecież rozumieć, że to, co zaleca p. Kozicki, to znaczy przewidując, że dojdzie do kompromisu między Niemcami, a Francją, że swojej strony ograniczać się do protestowania, protestowania i jeszcze raz protestowania nie jest żadną polityką, a raczej brakiem wszelkiej polityki.

Swego czasu ograniczył swą politykę do protestu hr. Chambord. Protestował nawet przeciwko trójkoloremu sztabdarowi. Umarł na obczyźnie, a jego rodzina dziś nie ma żadnych szans na powrót do tronu. Ograniczył się do protestu „non possumus” Pius IX po zajęciu państwa kościelnego. Traktat laterański stwierdził, że państwo kościelne stracone jest dla Stolicy Apostolskiej. Nasze protesty przeciw niemiecko - francuskiemu kompromisowi, są mniej więcej tak samo beznadziejne, lecz jeszcze mniej potrzebne, bo hr. Chambord, czy Pius IX protestowali w imię zasady, idei, w imię jakiejś myśli, która być może razem z nimi zstępowała do grobu, lecz była to idea, mająca w panteonie historycznym swoje poczesne miejsce. Stosunki polsko - niemiecko - francuskie, to sprawy na zupełnie innej płaszczyźnie. Tutaj idea i ce-

lem jest dla nas wyłącznie bezpieczeństwo, potęga, czy też interes państwa polskiego. Taki czy inny stosunek do Francuzów czy Niemców jest tylko środkiem, tylko posunięciem praktycznym, taktycznym. Przeciwdziałanie się porozumieniu francusko - niemieckiemu w żaden sposób nie da się awansować do godności zasady, czy idei.

Prof. Stroński jest człowiekiem bystrym. Widzi więc to, że sprzeciwianie się francusko - niemieckim kompromisom redukuje się do polityki beznadziejnych gestów i wie, czego nigdy się nie dowie p. Kozicki, że takiej polityki zalecać, ani propagować nie można, jeżeli się chce poczuwać do odpowiedzialności za interes państwa. Szukając więc uzasadnienia, szukając obrony dla tej polityki, nie pozostaje mu nic innego, jak wykrzyknąć: „no tak, ale będzie wojna!”. Jest to okrzyk rozpaczliwy, ale to nie jest wina prof. Strońskiego.

Oczywiście, gdyby skutkiem zatargu z Niemcami o zbrojenia miałyby wybuchnąć wojna — to byłoby inaczej. Gdyby nawet za dwa lub trzy lata miała wybuchnąć wojna, to byłoby inaczej, jak już pisaliśmy, okrzyk prof. Strońskiego: „będzie wojna!” wiele rzeczy illogicznych i ukonsekwentnia. Coprawda, ewentualny wybuch wojny nie usprawiedliwiłby całkowicie polityki bezowocnych gestów, bo w polityce wogóle lepiej nie czynić poruszeń jałowych, lecz gdyby wojna miała wybuchnąć, to można by powiedzieć, że przynajmniej te gesty szkodliwymi dla Polski nie są. Dziś tego powiedzieć nie można. Dziś dzięki nim za każde nieuchronne i zgóry dające się przewidzieć dojdzie do porozumienia między Francją i Niemcami, płaci Polska poszkodowaniem nietylko swego prestiżu, lecz i całym materjalnym interesem politycznym.

Przypomina mi się ława uniwersytecka i mój profesor prawa rzymskiego, jak mówi, przeciągając każde słowo: — „Nawet błąd w dociekaniach naukowych jest często pożyteczny, ponieważ fałszywe oświetlenie kwestii własnie czasami jaskrawe światło rzuca i na prawdziwą drogę skieruje”.

Jest to właśnie wypadek z tym okrzykiem prof. Strońskiego: „będzie wojna!”. Nietylko ten okrzyk oświetla nas w tem dobrze, że potwierdza kilka razy przez nas wypowiedziane twierdzenie, że politykę przeciwdziałania się francusko - niemieckiemu porozumieniu mogą prowadzić ci tylko, którzy wierzą w bliskość wojny europejskiej. Prócz tego, okrzyk prof. Strońskiego powinien wywołać w nas rozmyślanie na temat: „czy byłoby dla Polski dobrze, aby wybuchła wojna europejska?” Prócz stwierdzenia, że nie powinniśmy na wojnę spekulować, ponieważ jej nie będzie, musimy się jeszcze zapytać, czy wogóle w jakimkolwiek wypadku warto na wojnę spekulować?

Nie jestem pacyfistą w teorii i tem się różni od wszystkich moich kolegów po piórze w Polsce. Przeciwnie, deklaruje się jako wielbiciel wojny. W praktyce jednak jestem najzawziętym pacyfistą, przynajmniej jeśli chodzi o stosunki wewnętrzne - europejskie.

A to z następujących powodów
1) Wojna europejska zdegradowałaby całkowicie nasz kontynent. Polska jest zbyt dużym w Europie państwem aby nie poczuwać się do odpowiedzialności za losy Europy. Dla Europy wojna pomiędzy jej państwami, to samobójstwo.
2) Wojna wywołalaby we wszystkich państwach silne ruchy bolszewickie.
3) Jakkolwiek z różnych państw europejskich, wstępujących do wojny, każde narażałoby się na inną skalę niebezpieczeństwa, to jednak zgóry można przewidzieć, że właśnie Polska narażona byłaby podczas wojny na największą skalę niebezpieczeństwa.

Premier Herriot w Londynie

LONDYN PAT. — Premier Herriot przybył tu we środę o godzinie 23, powitany na dworcu przez Mac Donalda, Johna Simona i ambasadora francuskiego.

We czwartek Herriot i Mac Donald odbyli najpierw krótką rozmowę prywatną, poczem o 11,30 rozpoczęły się rozmowy o charakterze urzędowym. W czasie rozmów tych obecny był również minister spraw zagranicznych Simon, sir Robert Wansittart i wielu wyższych urzędników angielskiego ministerstwa spraw zagranicznych.

Francja i Rumunja

Oświadczenie ministra Titulescu

PARYŻ PAT. — W rozmowie ze współpracownikiem „Le Petit Parisien”, Titulescu powiedział między innymi, że zarówno między Francją i Rumunją, jak między Herriotem i nim panuje całkowite porozumienie. Sprawia mi przykrość sama myśl — zapewnił rumuński minister spraw zagranicznych — że moza było choć przez chwilę interpretować moje wystąpienie w traktatach rumuńsko - sowieckich, jako nieporozumienie z rządem francuskim. Następnie

Herriot po przybyciu wczoraj wieczorem do Londynu oświadczył przedstawieliom prasy co następuje:
Pragnąłbym bardzo, aby prace rozbrojeniowe zostały jak najprędzej w cie niewie podjęte. Pan Mac Donald, jak również i ja mamy nadzieję, że znajdziemy drogę, aby sprowadzić z powrotem Niemców na konferencję rozbrojeniową.

Titulescu dodał, że w chwili obecnej niema żadnej różnicy poglądów między premierem francuskim a nim. Na potwierdzenie wystarczy sam fakt przyjęcia teki ministra w gabinecie Wajdy, z którym łączy Titulescu od wielu lat przyjaźń.
Również jeden z redaktorów „La Re publique” przyjęty był przez Titulescu i oświadczył mu, że jest gorącym zwolennikiem polityki zbliżenia między Sowiecami a Rumunją.

Skarga Polaków w Niemczech do Ligi Narodów

Prześladowanie i upośledzenie mniejszości polskiej w zarządach gminnych i powiatowych.

GENEWA PAT. — Rada Ligi Narodów rozpatrzyła dziś petycję mniejszości polskiej w Niemczech.

W petycjach tych Związek Polaków przechodzi kolejno wszystkie dziedziny życia, wykazując na przykładach faktycznego upośledzenia mniejszości polskiej. Petycje nie ograniczają się do przykładów jedynie ze Śląska Opolskiego, gdzie obowiązują polsko - niemiecka konwencja górnośląska z 15 maja 1922 r., lecz cytują szereg wypadków z innych obszarów, jak z Pomorza Pruskiego, Prus Wschodnich, Westfalii itd.

Jak dalece mniejszość polska pokrzywdzona jest w prawach obywatelskich wykazują następujące fakty:

Z liczby dzieci polskich na obszarach Niemiec 1,9 proc. pobiera naukę w języku polskim. Reszta tj. 98,1 proc. pozabawiona jest nauki w języku ojczystym. Władze odmawiają zatwierdzenia wybranych przedstawicieli mniejszości

polskiej w zarządach gminnych i powiatowych.

W czasie kampanji wyborczej stosuje się terror.

Zakazuje się obchodów. Uczniów skazywano na kary ze strony nauczycieli za to, że mówili po polsku, jak również przykład udzielania boiska sportowego pod warunkiem nieużywania na stadionie języka polskiego.

„Dalej petycje mówią o trudnościach z jakimi spotykają się Polacy przy nabywaniu nieruchomości, oraz o ograniczeniach nabożeństw dla mniejszości polskiej w kościołach.

W konkluzji mniejszość polska wyraża nadzieję, że przyjdzie czas, kiedy dyskusja w parlamencie niemieckim nad sprawami ochrony mniejszości odbywać się będzie przy debatach nad expose ministra spraw wewnętrznych, nie zaś — jak dotychczas, — przy omawianiu dla lańności jedynie ministra spraw zagranicznych.

Strasliwa epidemia Heine-Medina

Nowe wypadki w Lipsku

LIPSK PAT. — Choroba Heine - Medina szerzy się w Niemczech coraz bardziej. — W samym Lipsku stwierdzono w ostatnich 14 dniach 10 wypadków paraliżu dziecięcego, z

których 2 były śmiertelne. Ogółem od 1 sierpnia do 10 bm. zachorowały w Lipsku 62 osoby, z czego 28 młodych dzieci, 19 starszych i 8 dorosłych. 6 osób zmarło.

Czy Polska ma dostateczny zapas surowicy

WARSZAWA PAT. — W związku z pogłoskami, jakoby w Polsce nie było w dostatecznej ilości zapasów surowicy przeciwko chorobie Heine - Medina, dowiadujemy się, że surowicę jest surowica ozdrowieńców po tej chorobie. W handlu jej oczywiście niema, gdyż zbiera się ją od ludzi dobrej woli, którzy byli paraliż dziecicy i następnie rozdaje się szpitalom lub lekarzom w miarę potrzeby bez płatnie.

Rząd nie wydawał żadnego zakazu przywozu tej surowicy do Polski. Władze państwowe poczyniły odpowiednie kroki w celu zebrania surowicy w państwowym Zakładzie Higieny, który już rozporządza pewnym zapasem. Jednocześnie należy zaznaczyć, że w Polsce niema dotychczas epidemii paraliżu dziecięcego a zdarzają się jedynie sporadyczne wypadki tej choroby, która zazwyczaj ustaje z nadejściem zimy.

Von Papen u następcy tronu Bawarskiego

BERLIN PAT. — Kanclerz von Papen wyjechał we środę wieczorem z Monachium do Berlina. Przed wyjazdem kanclerz obecny był na komersu piwnym, urządzonym przez bawarskie kółka

przemysłowe. Według doniesień prasy, kanclerz złożył również we środę po południu wizytę byłemu następcy tronu bawarskiego Ruprechtowi.

Czy to znaczy, że w tej przyszłej wojnie przewiduje zwycięstwo Niemiec, a przegrana Polski, że wołam do rodaków: „nie zadzierajcie z Niemcami, bo oni nas pobiją!”? — Nie! Nawet wcale nie. Rezultatem nowej wojny europejskiej byłoby raczej nowa klęska Niemiec — o ile wogóle wolno stawiać horoskopy w rzeczach tak strasznych i odpowiedzialnych. Lecz nie zdołaliśmy się nawet w przypuszczeniu na horoskop losów powojennych Polski. Poprzednio w zwycięskiej koalicji antyniemieckiej wzięła udział Serbia, która na tem zwyciężyła, wzięła udział także Rosja, która była w Królewcu i na Węgrzech, a potem została zgruchotana.

Urywam tutaj. Myślę, że nikt mi za złe nie weźmie, że urywam nie przypuszczeń i dociekań. Wojna jest zawsze niespodzianką. Ale jednak wszystkie są

dane za tem, że Niemcy byłiby znów pobite. To jest bardzo ważne, bo to uprawnia Polaka, propagującego myśl odprężenia stosunków niemiecko - polskich, do twierdzenia, że chcąc przedniecia Polski z Niemcami, nie kapituluje przed silniejszym przeciwnikiem, lecz proponuje układ równie korzystny dla stron obu.

Na zakończenie raz jeszcze kilka słów wdzięczności prof. Strońskiemu. Przez swoje odważne, aczkolwiek całkiem fałszywie rzucone wyrazy: „będzie wojna”, postawił on dyskusję na prawidłowej płaszczyźnie, umożliwił wprowadzenie do dyskusji wszystkich elementów. Dotychczas o wojnie nie mówiliśmy. Dobrze, że się w dyskusji pojawiła, bo to dało nam możliwość stwierdzenia, że w rzeczywistości się nie pojawi, że na nią liczyć nie można i nie trzeba. Cat.

NOWY WICEMINISTER ROLNICTWA

Pan Prezydent Rzeczypospolitej mianował dyrektora Państwowego Banku Rolnego p. Karola Kasinowskiego podsekretarzem stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych. Podajemy fotografie wiceministra Kasinowskiego.

TELEGRAMY

WALASIEWICZOWNA WRÓCIŁA DO POLSKI

GDYNIA. PAT. W czwartek o godzinie 13 przybył do Gdyni statek „Pułaski” wiozący na pokładzie znakomitą polską lekkoatletkę Stanisławę Walasiewiczówną. Przed przybyciem okrętu do portu na pokład „Pułaskiego” dostali się przedstawiciele Polskiego Komitetu Olimpijskiego oraz członek Rady Portu komandor Jacyniec. Imieniem Komitetu Olimpijskiego powitał Walasiewiczównę rada Portu, wręczając jej wiązanek kwiatów i pudło czekoladek. Imieniem Rady Portu przemówił komandor Jacyniec.

Na brzegu portowym oczekiwała liczna publiczność, która przyjęła okłaskami schodzącą z okrętu Walasiewiczównę. Imieniem komisariatu rządu na m. Gdynię przemawiał p. Szacherski, macezelnik wydziału bezpieczeństwa oraz imieniem Zw. Szkolstwa Polskiego prezes Kirsztajn. Wieczorem Walasiewiczówna wyjechała do Warszawy. W godzinach popołudniowych zwiedzała Gdynię.

KUSOCINSKI WYSTĄPI W WARSZAWIE

WARSZAWA. PAT. W dniu 13 b. m. rano przybył do Warszawy znakomity biegacz fiński Iso Hollo, który w sobotę i niedzielę spotka się na bieżni z Kusocinskim. Ostatni program zawodów zostanie ustalony po przyjeździe do Warszawy Walasiewiczówny. Pojedynek między Kusocinskim a Iso Hollo rozegrany zostanie w sobotę na 2 milie angielskie, a w niedzielę na 5 km.

OLBRZYME OSZUSTWO W POZNANU

POZNAŃ. PAT. Aresztowano tu urzędnika Krajowego Ubezpieczenia Ognowego Weyrenthera, który dopuścił się oszustwa na szkodę tej instytucji w wysokości 200 tysięcy zł. Mianowicie wykorzystując fakt, że Ubezpieczenie wypłacało gratyfikacje swym agentom, zależnie od wysokości ubezpieczonych sum, podrabiał on podpisy agentów i na tej podstawie pobierał z kasy odpowiednie kwoty, przywłaszczając je sobie. Prócz zarzutów fałszowania podpisów i popełnienia oszustwa Weyrenther oskarżony jest również o krzywoprzysięstwo i usiłowanie zamordowania jednego z członków swej rodziny.

TRAGICZNE SAMOBÓJSTWO KADETA

LESZNO. PAT. Donoszą z Rawicza, że 19-letni Paweł Belok, były wychowanek szkoły kadetów III korpusu w Rawiczu, odebrał sobie życie wystrzałem z rewolweru, w obecności 25-letniej Wandy Pandówny, z którą łączyły go serdeczne stosunki. Pod wpływem tego samobójstwa Pandówna rzuciła się pod pociąg, ponosząc śmierć na miejscu. Przyczyną tragedji było niezgodzenie się rodziców Beloka na ślub z Pandówną.

Komitet ekonomiczny w sprawie dalszych ułatwień parcelacji

WARSZAWA 13 10. (tel. własny) — Jk się dowiaduje agencja „Iskra” na wczorajszym posiedzeniu Komitetu Ekonomicznego Ministrów przeprowadzono obszerną dyskusję nad zagadnieniami, związanymi z podjętą przez rząd akcją finansowo - rolną, zmierzającą do odciążenia rolnictwa.

Na posiedzeniu tem stwierdzono, że akcja ta obejmuje trzy główne zadania: 1-mo zwroczenie spraw pomiędzy rolnika a ich wierzycielami na drogę układową, 2-o — ułatwienia w kierunku spieniężenia części substancji majątkowej dla ratowania reszty majątku, oraz 3-io, obrona dłużników rolniczych przed lichwą szczególnie rozszerzającą się w okresie kryzysu.

Komitet ekonomiczny stwierdził, że w zakresie akcji finansowo - rolnej w dalszym ciągu dążyć należy do zawierania między dłużnikami rolniczymi a ich wierzycielami układowo oraz kierowania likwidacji gospodarstw rolniczych, tam, gdzie to okaże się rzeczą niezbędną, na normalną drogę parcelacji i w tym celu Komitet Ekonomiczny wypowiada się za wprowadzeniem dalszych ułatwień w obrocie ziemią.

ARRESZTOWANIE MORDERCY

WIENIA PAT. — Do Wiednia nadeszła wiadomość, że policja w Lipsku aresztowała niejakiego Jerzego Ernsta Schirmera, podejrzanego o udział w morderstwie dokonanej na emigrancie bułgarskim Dymitrowie.

Aresztowany początkowo zaprzeczył, jakoby popełnił morderstwo, jednak w ciągu kilku przysłał się do zbrodniczego czynu. Podejrzany o udział w morderstwie sofer Schirmera został również aresztowany. Jako powód morderstwa podaje Schirmer, że zemsta za krzywdę wyrządzoną mu przez Dymitrowa, który przed 20 laty uwiłł jego kochankę. Dzienniki wiedeńskie, podając te depesze, zamieszczają równocześnie doniesienie biurogrodzkiej „Prawdy” według której morderstwa nie Dymitrowa nastąpiło z inicjatywy GPU. Dymitrow miał być rzekomo agentem GPU, w ostatnim jednak czasie chciał się wycofać i zerwać stosunki, jakie go łączyły z GPU.

Tajemnicze morderstwo

AFERA DYMITROWA

WIENIA PAT. — Afera urzędnika bułgarskiego Dymitrowa, zamordowanego w okrutny sposób w Austrii przez jego przeciwników politycznych, zatacza coraz szersze kręgi. Ślady morderców wskazują na Londyn i Nowy York. Celem stwierdzenia bezpośrednich przyczyn śmierci władze zarządziły ponownie sekcję zwłok.

„Reichspost” w korespondencji z Sojji donosi, że Dymitrow został zamordowany nie przez komitet macedoński, lecz przez emigrantów należących do stronnictwa agrarno - komunistycznego. Dymitrow był również członkiem oficera łącznikowego między nim a Moskwą. Po upadku Stambulińskiego Dymitrow przyłączył się do grupy legalnej agrarjuszy, a nawet objął funkcje urzędnika państwowego. Grupa radykalna natomiast wyemigrowała zagranicę. Zagrabiła ona w ostatnich czasach, że w najbliższych dniach przekroczy granicę bułgarską. Dymitrow posiadał wiele tajemnic politycznych emigrantów i kompromitujące listy — dowodzące prawdopodobnej łączności agrarjuszy z Moskwą. Z tego też powodu na Dymitrowa wydaną został przez sąd kapturowy wyrok śmierci. Prasa bułgarska przypuszcza, że w sprawie te wmięsani są wybitni przywódcy agrarjuszy. Wynik dochodzeń policyjnych będzie miał wielkie znaczenie dla dalszych losów bułgarskiego stronnictwa agrarnego. Bułgarscy

SILVA RERUM

WSPOMNIENIA O ŻWIRCE I WIGURZE

Do spraw obchodzących ogół i stale poruszanych na łamach prasy należą sprawy szkolne.

Przeprowadzana obecnie reforma szkolna wymaga znacznego wysiłku całego społeczeństwa i zmusza do zastanowienia się nad sytuacją w chwili bieżącej i na przyszłość.

To też w czasopiśmie polskimi wciąż spotykamy artykuły, poświęcone sprawom szkolnym.

Gazeta Lwowska (232) zastanawia się nad koedukacją w szkolnictwie polskim.

Ogółem we wszystkich szkołach wszelkiego typu, od przedszkoli aż do wyższych zakładów naukowych wzięto, realizowano 4.432.314 młodzieży (nie obowiązkowo), w tym 3.638.338 tj. 82,1 proc. ogólnej ilości uczęszcza do szkół koedukacyjnych. Jak widzimy, system ten w naszym szkolnictwie ma nader szerokie zastosowanie. Ze 101.673 dzieci w ochronkach (przedszkolach) 98.696 dzieci t. j. 97,1 proc. uczęszcza do zakładów koedukacyjnych, w szkołach powszechnych — 85,8 proc. (3.495.212 na 3.968.778 dzieci), w szkołach średnich — 27,8 proc. (57.100 na 204.992), w szkołach nauki cielskiej — 9,0 proc. (3.209 na 35.716), w zawodowych 35,6 proc. (25.966 na 73.000), wreszcie w wyższym szkolnictwie, liczącem 48.155 słuchaczy, całkowicie system koedukacyjny ma zastosowanie.

System koedukacyjny ma szczególne zastosowanie w szkolnictwie wyższym i powszechnym, najmniej — w średnim.

W tymże numerze Gazety Lwowskiej znajdujemy informacje dla rodziców na temat ważniejszych zmian w szkolnictwie prywatnym: Czytamy m. in.:

Ponieważ niektóre zakłady prywatne utrwaliły sobie w bieżącym roku szkolnym nadal pierwsze klasy gimnazjalne, względnie pierwsze kursy seminarjalne, przeto nie od rzeczy będzie przestrzec rodziców, że świadectwa roczne z ukończenia tych kursów będą miały charakter zupełnie prywatny, gdyż prawa pełne, względnie niepełne, nadane zakładom prywatnym, odnoszą się tylko o tych klas i kursów, których istnienie przewiduje ustawa na obecny rok szkolny. W przyszłym roku szkolnym znajdą się w tym samym położeniu drugie klasy gimnazjalne i II-gi rok kursów seminarjalnych i t. d. Dlatego też dzieci pracowników państwowych, uczęszczające na wyemowane bursy, nie mogą wnosić podań o zwrot opłat szkolnych, ewentualnie zaś próśby w tym kierunku, będą bezwzględnie odrzucone. Wszystkie warunki wymagane nową ustawą muszą być wykonane do grudnia b. roku.

Wiadomości te niezawodnie zainteresują szersze grono rodziców młodzieży szkolnej.

ABC (289) przytacza rozmowę z pewnym wydawcą, który mówił o zmianie we wszystkich (!) dotychczasowych podręcznikach w związku z reformą szkolną:

Ministerstwo postanowiło reformę te rozpocząć od roku przyszłego. Do nowej produkcji podręczników, którą zaczynamy w tym czasie w czerwcu, przystąpić mamy już na podwalinach nowych wytycznych, opracowanych przez ministerstwo. Narzędzie reformy ma objąć cztery klasy — I, 2 i 5 szkoły powszechnej, oraz pierwszą szkołę średnią. W roku przyszłym „na stos” pójdą pozostałe podręczniki.

Ministerstwo zażądało od nas, żeby, w związku z tą reformą, obniżono ceny podręczników. Jest to dążenie i nasze; gdyż wysoki cenę podręczników są najważniejszą przeszkodą w racjonalnym ich zbyciu. W roku bieżącym obniżaliśmy ceny o 10 proc. Nowa obniżka ma być jeszcze wydatniejsza.

— Czy księgarze poniosą duże straty w związku z wycofaniem z ucznia licznych podręczników?

— Oczywiście straty będą dotkliwe. Jednakże byliśmy już uprzedzeni przed rokiem o oczekiwanej reformie. To też ograniczyliśmy liczbę ostatnio drukowanych wydań i w miarę możliwości zmniejszaliśmy nasze rezerwy.

O, tak; księgarze, a ściślej — wydawcy wielkich strat nie poniosą, gdyż jednak na to się zanośilo, od czego jest nabywca książek?.

Ciężar nowych podręczników spadnie na milionowe rzesze rodziców i ludzi, opiekujących się młodzieżą szkolną.

Lector.

„TRYUMF I ŚMIERĆ NA PODNIEBNYCH SZLAKACH”
napisał B. W. ŚWIECICKI
Pierwsza ilustracja broszury o poległych tragicznie lotnikach-bohaterach
por Fr. Żwirce i inż. St. Wigurze
Ządać we wszystkich księgarniach i księgarstwach C-na tylko 1 złoty.

Przebieg powstania — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

Centralna Jęwropa — Nr. 10. W związku ze sto dwudziestą rocznicą urodzenia Zygmunta Krasińskiego S. Kulakowski kreśli jego sylwetkę, akcentując wielką wartość i pewną aktualność „Nieboskiej komedji”. W. Sacharow kreśli dzieje unii kościelnej na „Rusi Karpackiej”. Życie kulturalne w Pradze oświetla J. Waulin, Nowotny, Ksenig, Garti i Goleczkowa.

— Oto zaraz krzyknę — myślałem — albo nastąpi spazm.

Psychiczna i seksualna atmosfera ghetta wileńskiego okazała się nie na jej miarę. Aby nią oddychać, trzeba być mocnym człowiekiem, trzeba być człowiekiem starej rasy. I dlatego, gdy stałem oparty o filar, ni stąd, ni zowąd po zylach moich pomknęły gorąco eni kropkami wiersze Słonimskiego:

Zgaś elektryczność i otwórz okno.
Na świecie jest ślicznie, choć drzewa mokną.
O moja przyjaciółko! Jak w mocnym złowym trunku

Połączmy ręce wraz
W uscisło, w pocałunku
Starych, znuczonych ras.

A potem wiersz kończy się jakimś gniewem Jehowy, przed którym można znaleźć furtkę, a przez tę furtkę wybiec w błękit, aby się w nim skąpać. A potem na sekundę uczulem kołysanie sentymentalnych wierszy Tuwima:

— Przegład Powszechny — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

— Przegład Powszechny — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

— Przegład Powszechny — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

— Przegład Powszechny — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

— Przegład Powszechny — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

— Przegład Powszechny — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

— Przegład Powszechny — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

— Przegład Powszechny — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

Ku upamiętnieniu zasług s. p. porucznika Franciszka Żwirki i s. p. Stanisława Wigury, utalentowanego pisarza lotniczego pilot Janusza Meissner skreślił wspomnienia o tragicznie zmarłych lotnikach. Wspomnienia te w formie ozdobnej książki ukaza się w połowie października nakładem Gebethnera i Wolffa przy ścisłej współpracy Aeroklubu Rzeczypospolitej Polskiej. Cały dochód z wydawnictwa przeznaczony jest na fundację ku czci s. p. por. Franciszka Żwirki i s. p. inż. Stanisława Wigury.

Chcąc w przybliżeniu określić wysokość nakładu, wydawnictwo zwraca się za naszym pośrednictwem do organizacji i grupowań społecznych z prośbą o wcześniejsze nadzwanie zamówień pod adresem: Aeroklub Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa, Krakowskie Przedmieście 11, lub Zakłady Wydawnicze Gebethner i Wolff (Warszawa) Zgodna 12. Przepuszczalna cena książki zł. 3,50.

Pamiętnik Zjazdu Gospodarczego w Osmianie w dniu 11 października 1931 roku, opracowany pod redakcją Antoniego Łoluciewskiego, Dyrektora gimn. i Józefa Żubiela, burmistrza m. Osmiana, Wilno, 1932 str. 180.

Magistratowi miasta Osmiana należy się i wdzięczność i gratulacje za tak poważne i piękne wydawnictwo! Osią ideową publikacji a zarazem największą pracą jest rozprawa dr. S. Wystoucha p.t. „Ziemia Osmiańska na rubieży dwu kultur”. Praca ta, która się ukazała w osobnej odbitce, została omówiona na łamach naszego czasopisma w Nr. Nr. 143, 146, 157. Poza rozprawą dr. Wystoucha znajdują się w Pamiętniku szereg artykułów, poruszających zagadnienia gospodarcze, związane z naszymi terenami wogóle, z Osmianiszczyzną zaś szczególnie. Autorami są: dr. A. Łoluciewski, W. Perepeczko, burmistrz J. Żubeł, oraz gen. L. Żeligowski.

Bogata treść Pamiętnika rozpada się na kilka działów, a mianowicie: „Zjazd gospodarczy” (Rozprawy i referaty), „Powódź w powiecie Osmiańskim”, „Miasto Osmiana w świetle leżby” (Bardzo ciekawa i wymowna statystyka), „Powiat Osmiański w świetle leżby”, „Dochody i wydatki Związku Komunalnych pow. Osmiańskiego”, „Stan majątku Związku Komunalnych pow. Osmiańskiego”.

Książka została wydana bardzo starannie i ozdobiona szeregiem pięknych i ciekawych ilustracji.

Na pamiętnik Zjazdu Gospodarczego w Osmianie, będący właściwie monografią współczesnej Osmianiszczyzny, zwracamy uwagę naszych czytelników, gorąco zachęcając do poznania tej niezwykle pozytywnej publikacji.

Jim Poker. Panna Wodna. Powieść morską. Warszawa, Główna Księgarnia Wojskowa, 1932 rok, stron 288, cena zł. 5,50.

Literatura nasza nie posiadała dotąd typu prawdziwej powieści morskiej w rodzaju Claude Farrera, Maurice Lerrouy, Conrada - Kozienowskiego, Somerset-Maughana i t. d. Morze wiśniowe było zwykle zjadu i cała akcja z jadem tym związana. Autor Panny Wodnej” przeciwnie, — daje nam morze widziane z okretu i to z okretu wojennego. Zabierając nas ze sobą na pokład, maluje żywo życie i zwyczaj marynarzy, oraz niezrównany urok samego morza.

Z każdego zdania przebija miłość autora do morza tej odwiecznej kolebki wolności narodów. Książka jest także wyrazem tęsknoty do morza narodu polskiego, który dziś już musi walczyć o nie w poczynianiami wojny propagandy, a jutro... kto wie, może zwyciężycie będzie musiał walczyć orenie. Dlatego też ponad wszystko wybija się tu przewodnia myśl: potrzeba stworzenia za wszelką cenę silnej floty wojennej, któraby gwarantowała polską „Wolność Morską”.

Powieść, napisana barwnie i zajmująco, należy bezwzględnie do pozytywnej i zdrowej literatury, ze względu na patriotycznych i narodowych bardzo wskazanej.

Przebieg powstania — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

Przebieg powstania — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

Przebieg powstania — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

Przebieg powstania — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

Przebieg powstania — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

Przebieg powstania — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

Przebieg powstania — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

Przebieg powstania — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

Przebieg powstania — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

Przebieg powstania — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

Przebieg powstania — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

Przebieg powstania — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

Przebieg powstania — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

Przebieg powstania — październik —
Trześ: S. M., Adolf Hitler i jego program,
A. van Dyle — „Hitlerizm a religia”, St. Szczytowski — „Nad głębiami”, „Wesela” S. A. Kobylecki — „Logika a logika tradycji i logika matematyczna” A. Zahorski — „Syr ryda Undset na tle literatury norwęgij”, L. Ł. Komy — „Udział duchowieństwa katolickiego w rozwoju nauk matematycznych — przyrodniczych w Polsce”, J. Urban — „Sprawy Kościoła”, S. Podolewski — „Politique Familiale” Francji.

Dzwon świętego Wojciecha

W ostatnich dniach zawieszono na północnej wieży katedry gnieźnieńskiej historyczny dzwon św. Wojciecha, mieszczący się dotychczas w pobliższej dzwonnicy. Dzwon ten ofiarował katedrze gnieźnieńskiej król Władysław w r. 1621 po wojnie z Moskwą. Po 50 latach dzwon pękł i został przepięty na nowo, a gdy po 30 latach ukazała się na nim ska, przepięty go ponownie w r. 1726. W tej postaci znajduje się on dotychczas w Gnieźnie. Dzięki jego rozległemu się codziennie wczesnym w chwili zachodu słońca na pamięć bohaterstwa śmierci hetmana Żółkiewskiego pod Cecora, pozatem każdego piątku na pamięć śmierci Chrystusa, oraz w dniu wielkich świąt i uroczystości kościelnych.

EX-GUBERNATOR SCHNEE OPOWIADA...

Prasie niemieckiej udzielił wywiadu świeżo przybyły z Mandżurji członek Komisji Ligi Narodów t. zw. Komisji Lytona, dr. Schnee. Dr. Schnee — b. gubernator niemieckiej Wschodniej Afryki, jeden z większych administratorów kolonialnych swego czasu.

Opowiada on co następuje: „Było nas pięciu: Lord Lyton, — były wicekról Indji, general Mac Coy, — były adjutant prezydenta Roosevelta, gen. Claudel, szef francuskich misyj w Chinach, hr. Aldovrandi, — były ambasador w Moskwie w Berlinie, i ja. Zadaniem naszym było przestudowanie sytuacji w Mandżurji aby umożliwić Lidze Narodów zajęcie w tej sprawie stanowiska.

Wyjechaliśmy 3 lutego r. b. w błyskawicznym tempie. Droga na Syberję okazała się niemożliwa, ruszyliśmy via Ameryka. Dość powiedzieć, że w ciągu całej jazdy przez Stany Zjednoczone zatrzymaliśmy się w całym pięciu godzin. W ostatnich dniach lotu byliśmy w Tokio. Kontakt z władzami japońskimi. Szczęśliwie udało się w Szanghaju i Nankinie, w przeciwnym obozie. Później przez Pekin do Mandżurji. I Chiny i Japonia dopomagały nam ile mogły w naszej pracy.

6 TYGODNI W MANDŻURJI.

W samej Mandżurji pracowaliśmy 6 tygodni. Zwidzieliśmy Mukden, Dairen, Port Arthur, Charbin, Cielikar, Czangorin. Chcieliśmy jechać i dalej, ale reszta kraju była objęta wojną, lub trapiła przez bandy rozbojnicze. Po ukończeniu pracy, zebrałmy się po raz ostatni w Pekinie i opracowali tam nasz memoriał. Następnie trzech członków naszej komisji wrócili do Europy via Szanghaj i okremem do Brindisi, a gen. Claudel i ja odlecieliśmy samolotem do Syberji, stamtąd drogą żelazną przez Rosję.

Opinia taka się utarła ODOL dla zębów ust i gardła.

Opinia taka się utarła ODOL dla zębów ust i gardła.

Opinia taka się utarła ODOL dla zębów ust i gardła.

Opinia taka się utarła ODOL dla zębów ust i gardła.

Opinia taka się utarła ODOL dla zębów ust i gardła.

Opinia taka się utarła ODOL dla zębów ust i gardła.

Opinia taka się utarła ODOL dla zębów ust i gardła.

Opinia taka się utarła ODOL dla zębów ust i gardła.

Opinia taka się utarła ODOL dla zębów ust i gardła.

Opinia taka się utarła ODOL dla zębów ust i gardła.

Opinia taka się utarła ODOL dla zębów ust i gardła.

Opinia taka się utarła ODOL dla zębów ust i gardła.

Opinia taka się utarła ODOL dla zębów ust i gardła.

Opinia taka się utarła ODOL dla zębów ust i gardła.

Żywy detektor Selim W WIRZE STOLICY

Spotrzedłem go po raz pierwszy w partji psów, którą przywieziono jak zwykle, z miasta, do pracowni fizjologicznej uniwersyte. Szczeniak był kędzierzawy, wynędzniały i pokraczny, ale dość wesoły. Widocznie optymistą z natury, nie ogarniał grozy sytuacji, nie przeczuwał, że życie jego będzie powolnym, wymuszonym konaniem i że do grobu zabierze ze sobą najgorsze wspomnienie o człowieku.

Cmoknąłem na niego i wyciągnąłem rekę. Podbiegł dobrodusnie i zaczął się witać serdecznie, tak jakbyśmy się znali już dawno, w innych fazach prabytu.

Obejrzałem mu uszy i łapy, głupia, wesoła mordeczka. Kundel. Trudno — kundel. Po mimiko wykupilem go i zabrałem do domu.

Doprawdy nie wiem jakim cudem wlałem się tak odrazu do mego zimnego, nauce zaprzędanego serca. Nie zawiódł moich oczekiwań. Robił się coraz sympatyczniejszy. Mił dobry charakter, równe usposobienie, zajmował mało miejsca w przestrzeni, posiadał dużo taktu i godności w sposobie bycia ze rna. Gdybym był spotkał kiedykolwiek tak ułożonego w sensie moralnym kobyłkę, byłbym się z nią ożenił. Ano, nie zdarzyło się...

Lymerasem miałem kunda. Zaczęłam się już buntować przeciwko temu określeniu. Bo coż to jest kundel? Rozumujemy bez klasowych uprzedzeń.

Kundel, czyli po niemiecku „Promenadenhund”, to pozornie nieharmonijny wynik przy-padkowego skrzyżowania ras. Pozornie tylko. Muszę w nim drzeć jednak w ukryciu największe, najdalej idące możliwości rozwojowe psiego rodu, skoro niemiecy w tej kwestji Geniusz Gatunku, daje mu zwykle zwycięstwo w turnieju erotycznym, nad tak zwany „rasowymi” rywalami.

Czekaliśmy miła niespodzianka. Jeden z znanych urzadzawczych mego pupila, zawyro-mał bezapelacyjnie, że jest to czystej krwi „Owczarek Karpacki” pies wysokiego rodu, młujący wolnością, ambitny, dumny, wierny w przyjaźni, odwagi aż do pokazania zębów niedowiedziowi i znający ciępką szczytną rozkosz splejnego obowiązku.

Uradowałem się ogromnie. Nie dlatego, że bym był snobem, ale czyż nie jest naprzykład przyjemnem mężczyźnie, dowiedzieć się znie-macka, że umiłowana przezeń kobieta, którą znał dotychczas jako fortancerkę z przociorzedniej restauracji, jest w istocie rzeczy legalną córką zdezonizowanego w ostatniej rewolucji króla Hotentotów...?

Nazwałem go Selimem. Może i nieodpowiednio dla szczeniaka karpackiego, ale z pewnością określoną intencją:

primo, aby się przypodobać kuzynce Marcie, która z takim uśmiechem śpiewała mi przy akompaniamencie fortepianu;

„Ja z Selimem jestem rodu c-o-o-o z mi lo-o-o-ści umie-e-e-r-a-a-j-a-... scun do, aby unieść trochę barwy w moje monoton ne życie. Sam dziwięk temu imieniu „Selim” w rozbił szary porządek dnia, przerosł miśnię w gardzie słoneczne kraje, gdzie awanturczyz białowież zakradają się na sznurowych drabin kach do nieistniejącego już, niestety, haremu, i poryjają sobie na splezione ramaki, co przystojniejsze kochanki Kemala-Pasy. (Wtedy nie był on jeszcze znanym).

Zabierałem Selima zawsze ze sobą do-laboratorjum. Przez całą zimę czuł się dobrze w otoczeniu myszy, królików i swinek morskich, chociaż wachał same „smrodki” nie zaś wolny, szczęśliwy „o skrzydła orlearty wiatr” karpacki.

Na wiosnę rozpocząłem pracę z wodną hodowlą roślin i cieszyłem się, że będzie można nareszcie otworzyć okna i wystawić moją kulturę na działanie słonecznych promieni. Zauważyłem jednak, że pod wpływem powietrza z zewnątrz, rośliny zaczynają ginąć niemal w oczach, bez określonego powodu.

Przeczodłem sumiennie badanie i okazało się, że sąsied mój z laboratorium, poka-wała właśnie z chlorem, a najgłębszy nawet ślad gazu w powietrzu wpływał szkodliwie na rośliny.

Przyszedł mi do głowy projekt wykorzystania obecności psa dla sygnalizowania minimalnego procentu chloru w powietrzu. Puszczaliśmy więc duże ilości gazu na Selima i uczyłem go, aby natychmiast, poczwszy charakterystyczną woń, zaczynał mi szarpać za rękaw. Zrozumiał na podziw szybko i skoro tylko typowy zapach podrażnił mu nozdrza, rzucił się na mnie z pasją.

Stopniowo zmniejszałem ilość pszczanego na owczarka chloru, aż do dawk minimalnych, niemozliwych do wykrycia sposobem chemicznym, ani ludzkim powonieniem.

Kolega mój ukończył wkrótce swoje doświadczanie z chlorowaniem a ja poniachałem tresury.

Uplynęło kilka lat. Wybuchła wojna. Zostałem wzięty na służbę jako prosty żołnierz i w roku 1916 wysłany na front rosyjski. Na pociechę zabrałem ze sobą mego Selima, z którym nie rozstałem się nigdy. Trafiłmy wreszcie do okopów, gdzie poszarpsiliśmy obaj, ja i mój biały pies... Owczarek lojalnie tępił szczyry.

Pewnej nocy około godziny drugiej, przebudził mnie atak ofensywny nieprzyjacielskiej na sąsiedni odcinek. Nie mogłem usnąć już do rana, pod przkrem wrażeniem, że strzelanina przetrzeł się lada chwila i na nasze okopy.

Zaczęło wreszcie świtać, a dzień jeszcze mglisty, zapowiadał się pogodne, niemal radosny. Od strony nieprzyjacielskiej wiał dość silny wiatr, pozatem nie było widać. Na-

oni wyglądają: tam powinna udać się Elga Kern, jeśli chce posmakować mi-styki i t. zw. średnowieczna.

Druga — to wielka synagoga par-yrska przy ulicy des Tournelles, w pobli-zu tego placu des Vosges, który jest naj-dziwniejszym placem, jakie widziałem. Wielkiej synagogi niesposób odróżnić od innych domów ulicy. Włoczona pomiędzy kamienice, szara, jak wszystkie tu-nce, odbija tem tylko, że z trotuaru pro-wadzi do niej kilka stopni. Trzeba do-pierze stanąć na przeciwległym chodniku i podnieść głowę, aby zauważyć pew-ne osobliwości architektoniczne i sze-ściocioramienny gwiazd Sjonu. W jej prze-stronem przedsiönku wiszą ogłoszenia w języku francuskim z terminami nabo-żeństw. Wysoka jej nawa nie uderza na pierwszy rzut oka niczem orjentalnem, a posługacz synagografy w trójgrani-stym kapeluszu i we frakowym mundu-rze, przypominającym karabinierów wojskich, zwraca się po francusku do przy-bysza, wskazując odpowiednie miej-sce. Twarze obecnych inne, niż naszych Żydów. Ich palta, marynarki i kapelu-sze takie, jakie nosi przeciętny Europej-czyk. Wszystko — cała atmosfera świa-tyni, skupiona, poważna i opanowana — jakże odmi

Z działalności B.B.W.R.

Zebrania w Wilnie

W środę 12 b. m. odbyło się w sali Sekretariatu Wojewódzkiego przy ul. św. Anny 2 zgromadzenie członków Rady Grodzkiej oraz Kół Dzielnicowych i Środowiskowych BBWR z udziałem wiceprezesa Rady Wojewódzkiej p. Bronisława Wędrasiewskiego oraz członków prezydium tejże Rady Prezydenta Miasta D-ra Wiktora Maleszewskiego i p. Stefana Brokowskiego. Na zebranie przybyło ponad 150 osób, reprezentujących wszystkie sfery społeczeństwa wileńskiego. Zebranie zabrał i przewodniczył obradom prezes Rady Grodzkiej inż. Henryk Jęsz.

Po zagaieniu zebrania przez przewodniczącego zabrał głos poseł Dr. Brokowski, który w przeszło godzinny referat omówił bieżące zadania BBWR na tle sytuacji politycznej i gospodarczej państwa. Drugą część swego przemówienia poseł Brokowski poświęcił projektowi mojej ustawy samorządowej. Myśląc przewodniczącego całego zgromadzenia był apeln do zgromadzonych, aby jako czynni działacze państwowego obywateli politycznego rozumienie w swoim otoczeniu dla wspólnych zadań obozu i rządu, zmierzających do utrzymania silnej pozycji Rzeczypospolitej Polskiej na świecie.

W dniu wczorajszym t. j. 13-go b. m. w lokalu Rady Grodzkiej odbyła się konferencja zarządu Raby Grodzkiej z przedstawicielami kół dzielnicowych i środowiskowych. Na konferencji tej omówiony został i ostatecznie przyjęty plan działalności oraz sprawa lokalu w poszczególnych dzielnicach miasta, gdzie mają odbywać się zgromadzenia i odczyty. Zebranie z żywym zainteresowaniem przyjęło do wiadomości zgłoszenie przez szereg organizacji społecznych swych lokali dla użytku BBWR. Zebranie zakończono uchwaleniem terminarza dla zgromadzeń i odczytów na dzielnicach miasta. Obradom przewodniczył prezes Rady Grodzkiej inż. Jęsz.

Uroczyste zakończenie kursu w szkole Rolniczej żeńskiej w Antwiliu

W dniu 8. X. w szkole Rolniczej żeńskiej w Antwiliu odbyła się uroczystość zakończenia roku szkolnego.

W tym dniu, na terenie szkoły od wczesnego ranka panował niezwykły ruch i uroczystość. Było to spowodowane licznym przyjezdem przedstawicieli władz, szkół rolniczych położonych w sąsiedztwie, organizacji społecznych i przedstawicieli miejscowego społeczeństwa.

Wysoki poziom wychowawczy i wszechstronne fachowe i życiowe kształcenie młodzieży żeńskiej w tej szkole z roku na rok szerzej i pogłębia zaufanie wśród szerokich warstw społecznych.

Wyrazem tego zaufania i sympatii do całego otoczenia szkoły, z nadzwyczajną miłą i uprzejmą Dyrektorką P. M. Lisiecką na czele, — był bardzo liczny zjazd: p. Szaniawski — Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Weterynarii Wileńskiego Urzędu Wojewódzkiego, Starosta na pow. Wileńsko-Trocki p. Jerzy de Tramecourt, p. Stefan Wasilewski, Agronom Powiatowy, p. p. Dyrektorostwo Garszyńscy z całą szkołą rolniczą męską w Bukiszkach na czele, przedstawiciel Związku Młodzieży Polskiej w Wilnie, przedstawiciele ziemianstwa w osobach p. Kundziewicz i p. Nagrodzkiej i wielu innych.

Uroczystość rozpoczęła się odprawieniem uroczystej Mszy św. w miejscowej kaplicy przez księdza przybyłego z Wilna, podczas której absolwentki szkoły wykonały szereg pieśni religijnych pod batutą p. Henryki Ciborowskiej, nauczycielki szkoły. Następnie w wypełnionej do ostatniej możliwości przez publiczność i młodzież sali, gdzie przy stole prezydyjnym zajęli miejsca p. Naczelnik Szaniawski i pan Starosta de Tramecourt — zostały wydana świadectwa szkolne dla absolwentek szkoły.

Cała uroczystość była nacechowana tem ciepłem rodzinnym, serdecznym, jakie panuje tutaj ustawicznie — nie wyłączając dni powszednich. Nastroj, jaki został wytworzony przez Dyrektorkę, szkoły na stałe i od zarania istnienia szkoły — udziela się każdemu kto znajduje się w jej progach.

Ta serdeczna nuta dźwięczała w przemówieniach przedstawicieli władz: p. inż. Garszyńskiego jako Dyr. Szkoły roln. męskiej w Bukiszkach; przedstawiciela Zw. Młodzieży Polskiej w Wilnie, a szczególnie p. Dyrektorki Lisieckiej, która — jak dobra matka, żegnała swoje wychowanki — życząc im siły i wytrwania w walce z losem o lepsze jutro.

Zjazd Nauczycielstwa polskiego w Wilejce

W dniu 7 i 8 b. m. obradował w Wilejce ósmy doroczny Zjazd Nauczycielstwa Polskiego, na który przybyli z Wilna dwaj członkowie Zarządu Okręgowego Zw. z prezesem posem Doboszem na czele.

W obecności przedstawicieli władz miejscowych, gości oraz 150-ciu członków Związku obrady zabrał prezes Oddziału Powiatowego p. Paszkowski.

Pierwszy referat na temat projektu nowej ustawy samorządowej i bieżących zagadnień nauczycielstwa w zakresie współpracy na tle samorządowej wygłosił poseł Stanisław Dobosz.

Drugi referat na temat aktualnego dla nauczycielstwa zagadnienia syntetycznego nauczania w pierwszych oddziałach szkoły powszechnej wygłosił, delegowany przez Kuratorium Okręgu Szkolnego, Kierownik Szkoły powszechnej Nr. 1 m. Wilna p. Łyszczarczyk.

W dniu następnym Zjazdu obradowano głównie nad żywotną dla nauczycielstwa powiatu wileńskiego sprawą Kasy Samopomocowej.

Oflary
Na odbudowę Katedry od p. Karoliny Szpakowskiej 5 zł. 16.90).

KRONIKA

PIĄTEK
Dzień 14
Kalkista
Jutro
Teresy p.

W sobotę dnia 6. 6.08
Zachód słońca 6 17.50

KOMUNIKACJA STACJI METEOROLOGICZNEJ U.S.B. W WILNIE

Z DNIA 13 PAŹDZIERNIKA
Ciśnienie średnie: 762.
Temperatura średnia: +10.
Temperatura najwyższa: +14.
Temperatura najniższa: +7
Opad: 0,9 mm.
Wiatr: przeważający południowo - zachodni.
Tendencja: wzrost.
Uwagi: rano mgła.

PROGNOZA POGODY P.L.M.-a

na dzień dzisiejszy:
Rano chmurno i mglisto. W ciągu dnia pogoda słoneczna. Ciepło. Najpierw słabe, potem umiarkowane wiatry z kierunków południowych.

MEJSKA

— Prace nad nowym budżetem. — Już obecnie w magistracie czynione są przygotowania do prac nad budżetem na rok 1933 — 34. Pozyccje preliminarza mają być dostosowane do obecnie zatwierdzonego budżetu i w ogólnej sumie nie będą przekraczały 7 milionów zł. w wydatkach zwyczajnych i 8,5 milionów zł. w dochodach.

Pozycja długów, które trzeba będzie spłacać, szczególnie jest ciężka do zestawienia z uwagi, na to, że na okres ten przypada 300 tys. zł. spłat.

Niezależnie od tych prac, prezydent magistratu zalecił wydziałowi opracować planu działalności do marca r. 1933 (koniec okresu budżetowego) w ramach obowiązującego preliminarza bez jakichkolwiek nadwyżek.

— Sieć wodociągowa. — W ub. sezonie stacja pomp rozszerzyła się kana lizacyjno - wodociągowa na następujące ulice: Wingry, Nasza, Kurlandzka, Lubelska, Przeskok, Bakszta, część Kolejowej i obecnie na Zarzecze. Zatrudnionych było stale 180 robotników.

— Opłaty za lokale mieszkalniowe. — W drugiej połowie bieżącego miesiąca magistrat rozesłał nakazy płatnicze na podatek lokalowy za 4 kwartał, z 14-dniowym terminem zaskarżenia.

— Komisja poborowa. — Najbliższe posiedzenie komisji poborowej wyznaczono zostało na dzień 18 bm. Stawić się muszą ci wszyscy, którzy nie uregulowali swego stosunku do wojska.

— Usuwanie słupów telegraficznych. — W związku z przejściem na kabel podziemny na powierzone połączenia telegraficzne są stopniowo usuwane.

W dniu wczorajszym zarząd telefonów przyjął do usuwania słupów na ul. Mickiewicza, Tatarskiej i sąsiednich.

— POZIOMY SPRZĘTOWNICZY W ZBIYCI ARTYKUŁÓW ŻYWNOSCIOWYCH. Ministerstwo Poczt i Telegrafów, dążąc do ożywienia ruchu gospodarczego wprowadziło ostatnio nowe formy obrotu w postaci paczek żywnościowych i telegramów — cenników. W pierwszym wypadku chodzi o wprowadzenie daleko idących udogodnień w przesyłaniu paczek z artykułami żywnościowymi za niską opłatą, wynoszącą od 50 groszy za przesłanie 5 kilogramowej paczki na odległość 100 km.

Telegramy — cenniki mają za zadanie współdziałanie z firmami i producentami w zbyciu towarów żywnościowych. Producent lub sprzedawca, może za pomocą takiego telegramu, którego koszt wynosi 1 złoty opłaty zasadniczej i 2 grosze za słowo, reklamować swój towar w jednej lub wielu miejscowościach. Poczta obowiązana jest reklamować taki towar w miejscowościach do których telegram — cennik został przez producenta skierowany oraz pośredniczyć przy zamawianiu towaru.

UNIWERSYTECKA

— Wykłady i wychowania Fizycznego w USB. Pułk. Dr. Władysław Osmański, b. dyrektor Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego, rozpoczyna wykłady w. dnia 14 października. Wykłady będą się odbywały co drugi tydzień w piątki i soboty w 1-szej sali wykładowej USB w godz. 18 — 20.

Poza studyjnymi wykładami słuchać mogą osoby interesujące się zagadnieniami wychowania fizycznego.

AKADEMICKA

— Zarząd Sodalicji Marijańskiej Akademików USB, zawiadamia, że dnia 16-X r.b. odbędzie się o godz. 8 w kaplicy sodalicyjnej (ul. Wielka 64) Msza św. z Komunii, poczem nastąpi zebranie ogólne z referatem W.O.K. Dąbrowskiego T. J. p.t. „Myśli o Sodalicji“.

— KOMENDANT AKADEMICKIEGO ODDZIAŁU STRZELCZECKIEGO zawiadamia, że zebranie Oddziału odbędzie się w piątek dnia 14-go b. m. o godz. 19-45 min. 30 w lokalu Komendy Podokręgu Z. S. ul. Żeligowskiego 4. Obecność członków konieczna.

— ZAPISY CZŁONKÓW DO AKADEMICKIEGO ODDZIAŁU ZW. STRZELCZECZECZEGO odbywają się codziennie w godzinach od 9 — 15 w lokalu Z. S. ul. Żeligowskiego 4.

Komendant AOZS przyjmuje we wtorek i czwartki w godzinach od 20-tej do 21-ej. Telefon Nr. 18—23.

ZEBRANIA I ODCZYTY

— KLUB WŁÓCZEGÓW SENJORÓW. W piątek dnia 14 b. m. odbędzie się w lokalu przy ul. Przejazd 12, XC zebranie Klubu Włóczegów Seniorów. Początek o g. 19.30. Na porządku dziennym referat p. Kazimierza Leczyńskiego p. t. „Polityka szkolna a Zagadnienie Nadprodukcji Inteligencji“. Wstęp dla członków bezpłatny, dla gości — akademików gr. 20. Zaproszeń dzieliła p. W. Pac - Pomarnacki. (tel. 16.90).

ROZNE

— Spis mieszkań. — Trwający od paru tygodni spis mieszkań został już na przedmieściach zakończony.

Obecnie prowadzone są prace w śródmieściu, mianowicie na terenie 3 kom. p.p.

— TURNIEJ SZACHOWY O MISTRZOSTWO M. WILNA. Dnia 22 października b. r. o godzinie 19.00 w lokalu Wileńskiego Towarzystwa Szachowego ul. Mickiewicza 11, rozpocznie się turniej szachowy o mistrzostwo m. Wilna, z udziałem 17 najwybitniejszych szachistów.

Znany w Wilnie zwoleznik gry szachowej p. hr. Marjan Broel - Plater ofiarował 100 zł. na pierwszą nagrodę. Ziemiańskie Koło Szachowe 50 zł. na dalsze nagrody. Zarząd Wileńskiego Towarzystwa Szachowego ze swej strony na powyższy cel wysygnował 100 zł.

Turniej tegoroczny zapowiada się bardzo poważnie. Zaproszenia na wstęp do lokalu Towarzystwa Szachowego podczas trwania turnieju można otrzymać codziennie w Zarządzie Wileńskiego Towarzystwa Szachowego w godzinach wieczornych.

TEATR I MUZYKA

— TEATR POHULANKA. Dnia 14 b. m. o godz. 8 wiecz., jutro 15-go b. m. i tylko jeszcze krótki czas gra komedję L. H. Morstina „Dzika pszczoła“. Reżyserji Z. Tomaszewskiego. Dekoracje Makojnika. Udział biorą: S. Grolicki, A. Szymański, S. Janowski, Elwici, Neubelt, Łodziński, Martyka, Preis, Pawłowski, Niedźwiecka, Wiesławska, Karonkiewiczówna, Trembińska, Zielińska i Paszkowski.

Wprzeżytkowaniu Maeterlincka „Niebieski ptak“.

— OSTATNIA POPOŁUDNIOWKA „PRZEPROWADZKI“ W Teatrze na Pohulankę, odbędzie się w niedzielę 16 b. m. o godz. 4-tej po poł. ze znakomitym przedstawicielem roli Franka — M. Szpakiewiczem. — Zgrany zespół obok postaci bohatera tworzą: Dunin - Rychłowska, Ładościowa, Paszkowska, Trembińska, Dobrowolski, Grolicki, Janowski, Łodziński, Neubelt i Skolimowski.

— TEATR MUZYCZNY „LUTNIA“. WYSTĘPY EŁNY GISTAE. Dnia grana będzie w dalszym ciągu głośna operetka Abrahamama „Wiktoria i jej huzaar“. W roli tytułowej — Elma Gistaed. W rolach główniejszych Gabrjeli, Halmsrika, Dembowska, Szczawińska, Tatrzański, i Wyrwicz - Wichrowski. Malowniczo i dekoracyjnie, efektownie produkcje zespołu girls, oraz świetne wykonanie ulubionych solistów tworzą całość niezwykle piękną i ujmującą.

— PRZEDSTAWIENIE POPOŁUDNIOWE. W niedzielę nadchodzącą 16 b. m. o godz. 4-jej po poł. ukaze się na przedstawieniu popołudniowym po cenach normalnych melodia operetka Abrahamama „Wiktoria i jej huzaar“.

— STAŁY TEATR OBJAZDOWY TEATRU MIEJSKIEGO Z. A. S. P. W WILNIE. W dniu 14 b. m. wystąpi w Horodziejewie ze świętą okmiedją Kiedrzyńskiego „Szczęście od jutra“. Reprezentację artystyczną stanowią czołowe siły Teatru Miejskiego Z. A. S. P. w Wilnie: pp. Branówna, Detkowska - Jasińska, Szpakiewiczowa, Pawłowska, Bonecki (reżyser sztuki), Bielecki, Budziński, Pościelowski i Wasilewski.

Jutro teatr objazdowy grać będzie w Hajnowce, po jutrze w Wolkowisku.

— Jedyny koncert Romana Totenberga odbędzie się staramiem Wileńskiego Towarzystwa Filharmonicznego w piątek 14 b. m. o godzinie 8 wiecz. w sali Konserwatorium (Wielka 47, wejście od Końskiej 1). Totenberg utalentowany muzyk i wspaniały technik — zdobył już sobie rozgłos i opinię w poważniejszych ośrodkach muzycznych Europy, gdzie stał się entuzjastycznie przyjmowany.

Przedzjadąc biletów w biurze „Orbis“ Mickiewicza 11-a) od godz. 9 do 7 wiecz.

— Dnie Szopenowskie w Wilnie. Jako pierwsza impreza Komitetu „Dni Szopenowskich“ odbędzie się w sali Konserwatorium recital fortepianowy znakomitej pianistki Zofji Rabcewiczowej. Artystka wykona najcenniejsze utwory genialnego mistrza, jako to: Fantazję f-moll, Sonata h-moll, Balladę g-moll, Scherzo h-moll, Polonesa As dur i inne.

Słowo wstępne wygłosi Witold Hulewicz. Bilety w biurze „Orbis“ (Mickiewicza 11), zaś w dniu koncertu w kasie Konserwatorium od godz. 7 wiecz.

— Konkurs radiowy. W niedzielę 16 b. m. odbędzie się przed mikrofonem Rozgłośni Wileńskiej w godzinach od 21.00 do 22.00 trzeci konkurs muzyczny. W oznaczonej godzinie nadany zostanie szereg płyt gramofonowych z repertuaru Rozgłośni Wileńskiej bez zapowiedzi.

Konkurs polegać będzie na przesłaniu do Polskiego Radia w Wilnie tytułowy, nazwisk kompozytorów i wykonawców, nadanych utworów muzycznych. Termin nadsyłania odpowiedzi upływa w sobotę dn. 22.10. rb. Każda odpowiedź winna mieć na kopercie napis „Konkurs“ i zawierać pełne imię i nazwisko radjo słuchacza, zawód, dokładny adres i Nr. radiobabonentu.

Za trafne odpowiedzi wyznaczone zostało osiem nagród albumowych i książkowych, wartości około 120 zł. ufundowanych przez wileński oddział Księgarni św. Wojciecha. Wystawione one będą w okresie konkursu na wystawie wymienionej księgarni przy ul. Dominikańskiej 4. Wyniki konkursu ogłoszone będą przez mikrofon przed dniem 1 listopada r.b.

— CO GRAJĄ W KINACH? HELIOS — Zemsta nietoperza. HOLLYWOOD — Przejście jednej nocy. CASINO — Szpieg i kobieta.

STYLOWY — Wypsa grozy. PAN — Człowiek — małpa. LUX — Hajda trojka.

Podpalenie spółdzielni „Orzeł“

WILNO. — Nocy onegdajszym powstał pożar w lokalu spółdzielni „Orzeł“ w Hermanowiczach, powiatu dziśnieńskiego. Ogień po pewnym czasie zadłano ugasić, niemniej spółdzielnia poniosła straty sięgające 4 tys. złotych. Dochodzenie policyjne stwierdziło podpalenie i poszukiwano o to sąj sędziem z udziałem

Rodzina Uniechowskiego pokryje straty

WILNO — W dniu wczorajszym do prok.. Klase zjawila się żona L. Uniechowskiego i syn - inżynier, który dopiero teraz zdołał przybyć do Wilna i po rozmowie na temat braków w kasie Cz. Krzyża, zadeklarowali całkowite pokrycie powstałych strat. Prócz pewnej

sumy, która odradu zostanie wpłacona, p. Uniechowska wniesie drugą część pieniędzy po zlikwidowaniu mieszkania w Wilnie. P. p. Uniechowscy podkreśliли, że będą dążyli, by w jak najszybszym czasie wyrównać wszystkie braki, poczynione przez zmarłego.

Zbieg galicyjski nad granicą

W pobliżu wsi Rudki w rejonie odn. cinka granicznego Mikaszewicz patrol KOP. zatrzymał pewnego osobnika wraz z młodą kobietą, którzy zamierzali nielegalnie przedostać się na teren sowiecki.

W wyniku śledztwa ustalono, że osobnikiem tym jest nacelnik buchalterii i rachunkowości Okręgowego Urzędu Ziemińskiego w Tarnopolu Kozicki Stanisław, który zdeklarował większą sumę gotówki usiłował zbiec wraz ze

swoją przyjaciółką Nataliją Wawrzyniakówną z Warszawy na teren Rosji sowieckiej.

Rewizja u zatrzymanych zdołała ujawnić zaszyte w podszewce kamizelki Kozickiego 900 dolarów amerykańskich, zaś u Wawrzyniakówny znaleziono w koszu li 10 funtów angielskich i kilka dolarów.

Kozickiego i Wawrzyniakównę przekazano wczoraj do dyspozycji władz śledczych.

Handlarz koszyków napastnikiem

WILNO. — Wczoraj w godzinach popołudniowych 4 komisjarz P. P. zostali powiadomieni, że przy ul. Chocimskiej 42—22 dokonano napadu na nuczka.

SPORT

PANIE NA STARCIE

Onegdaj na Stadionie Ośrodka W. F., rozpoczęły się starty do korespondencyjnego trójboju lekkoatletycznego kobiet. Startowało jedenaśc pań, hareoek i członkini P. W. K.

Na ogół uzyskano dość słabe wyniki, co tłumaczy się złym stanem pogody oraz co ważniejsza, niedostatecznym przygotowaniem zawodniczek.

Dalszy ciąg trójboju w sobotę o godz. 15 m. 30 dla stowarzyszonych i miastowarzystwonych.

Wczoraj odbyły się próby zdobycia wymaganego minimum dla uzyskania Państwowej Odznaki Sportowej.

Startowało 10 pań w marszu 5 kilometrów. Wszystkie panie ukończyły marsz w dobrej formie uzyskując dobry czas. (t). Zawodnicy wileńscy w Grodnie.

W sobotę i niedzielę publiczność gromadziła się w wileńskich sportowców: bokserów i piłkarzy.

Bokserzy walczyli będą w niedzielę i wyjeżdżają w składzie: Bągiński, Krecz, Znamierowski, Talko, Matukow, Norlecz, Dżurescu (wszyscy z Pogoni).

Piłkarstwo Wilna zaprezentuje Makabi, która grać będzie w sobotę z Cresowia, a w niedzielę z Makabi. (t).

WYPADKI I KRADZIEŻE

— ZAMACH SAMOBÓJCZY. — Patewicz Janina (Chocimska 11) w bramie domu nr. 9 przy ul. 3 Maja w celu pozabawienia się życia wypila esencji octowej. Lekarz pogotowia po udzieleniu pomocy odwoził desperatkę do szpitala Sawicz w stanie niezagrażającym życiu. Przyczyna targnięcia się na życie nieznaną.

— Znalezione płodu ludzkiego. — W klatce schodowej domu nr. 13 przy ul. Montwilowskiej znaleziono płód ludzki w wieku od 4 do 5 miesięcy płci nieustalonej.

— Zamach samobójczy ucznia. — Wczoraj w dzień targu na życie 16-letni uczeń Wiktor Bohdan (Krakowska 6).

Samobójca strzelił sobie z rewolwru w głowę. W stanie beznadziejnym przewieziono go do szpitala św. Jakóba.

Przejęcia i niepowodzenia osobiste były przyczyną rozpaczliwego kroku. — Porzucona chora. — Przy skwerku na ul. Wielkiej znaleziono chorą kobietę w wieku około 80 lat. Podczas badania oświadczyła ona że nazywa się Markiewiczowa Helena, zam. we wsi Wojdacz gminy rudomińskiej, skąd została przywieziona do Wilna przez nieznanego osobnika i porzucona w wyżej wskazanym miejscu. Chorą pogotowie ratunkowe odwoziło do szpitala Sawicz.

Z POGRANICZA

— ARESZTOWANIE KOMUNISTÓW. — Na granicy polsko - sowieckiej w rejonie Do maniewicz zatrzymana została poszukiwana komunista Róża Trebrochnowa, która usiłowała przy pomocy przewodnika Kulasa Tomsa przekroczyć granicę około zaścianka Wislock.

— PRZYGDY STUDENTKI. — Wczoraj w rejonie Rakowa na teren polski zbiegła niejak Pięskłówna Anna b. studentka uniwersytetu mińskiego. Należąc do organizacji narodowo - białoruskiej, zostaje w nocy z 5 na 6 b. aresztowana w mieszkaniu na ul. Lenińskiego. Zdołała jednak zbiec. W przebraniu chłopieckim ucieka do Borysowa, skąd pociąg 2 udaje się w kierunku granicy polskiej.

Będąc ściągana przez agentów GPU Pięskłówna unika jednak zasadzki i dostaje się do granicznej osady Krasnoje Sieło, oddalone o 8 km. od granicy.

Tu po dwudniowym pobycie znalazła wyprawne przemytnika i w nocy z 10 na 11 bm. udaje się pod jego kierownictwem ku granicy. W czasie przekraczania granicy kolo wsi Malawce zostaje zatrzymana przez sowieckiego strażnika. Podczas odprowadzania Pięskłówny do strażnicy tejże nazwy dziewczyna strzela do strażnika i znou ucieka.

Zbiegła studentka zaopiekowały się oddno władze. Pięskłówna posiada brata w pow. brzeskim i stryja w kowelskim, dokąd niebawem ma się udać.

sumy, która odradu zostanie wpłacona, p. Uniechowska wniesie drugą część pieniędzy po zlikwidowaniu mieszkania w Wilnie. P. p. Uniechowscy podkreśliли, że będą dążyli, by w jak najszybszym czasie wyrównać wszystkie braki, poczynione przez zmarłego.

Zbieg galicyjski nad granicą

W pobliżu wsi Rudki w rejonie odn. cinka granicznego Mikaszewicz patrol KOP. zatrzymał pewnego osobnika wraz z młodą kobietą, którzy zamierzali nielegalnie przedostać się na teren sowiecki.

W wyniku śledztwa ustalono, że osobnikiem tym jest nacelnik buchalterii i rachunkowości Okręgowego Urzędu Ziemińskiego w Tarnopolu Kozicki Stanisław, który zdeklarował większą sumę gotówki usiłował zbiec wraz ze

swoją przyjaciółką Nataliją Wawrzyniakówną z Warszawy na teren Rosji sowieckiej.

Rewizja u zatrzymanych zdołała ujawnić zaszyte w podszewce kamizelki Kozickiego 900 dolarów amerykańskich, zaś u Wawrzyniakówny znaleziono w koszu li 10 funtów angielskich i kilka dolarów.

Kozickiego i Wawrzyniakównę przekazano wczoraj do dyspozycji władz śledczych.

Handlarz koszyków napastnikiem

WILNO. — Wczoraj w godzinach popołudniowych 4 komisjarz P. P. zostali powiadomieni, że przy ul. Chocimskiej 42—22 dokonano napadu na nuczka.

SPORT

PANIE NA STARCIE

Onegdaj na Stadionie Ośrodka W. F., rozpoczęły się starty do korespondencyjnego trójboju lekkoatletycznego kobiet. Startowało jedenaśc pań, hareoek i członkini P. W. K.

Na ogół uzyskano dość słabe wyniki, co tłumaczy się złym stanem pogody oraz co ważniejsza, niedostatecznym przygotowaniem zawodniczek.

Dalszy ciąg trójboju w sobotę o godz. 15 m. 30 dla stowarzyszonych i miastowarzystwonych.

Wczoraj odbyły się próby zdobycia wymaganego minimum dla uzyskania Państwowej Odznaki Sportowej.

Startowało 10 pań w marszu 5 kilometrów. Wszystkie panie ukończyły marsz w dobrej formie uzyskując dobry czas. (t). Zawodnicy wileńscy w Grodnie.

W sobotę i niedzielę publiczność gromadziła się w wileńskich sportowców: bokserów i piłkarzy.

Bokserzy walczyli będą w niedzielę i wyjeżdżają w składzie: Bągiński, Krecz, Znamierowski, Talko, Matukow, Norlecz, Dżurescu (wszyscy z Pogoni).

Piłkarstwo Wilna zaprezentuje Makabi, która grać będzie w sobotę z Cresowia, a w niedzielę z Makabi. (t).

WYPADKI I KRADZIEŻE

— ZAMACH SAMOBÓJCZY. — Patewicz Janina (Chocimska 11) w bramie domu nr. 9 przy ul. 3 Maja w celu pozabawienia się życia wypila esencji octowej. Lekarz pogotowia po udzieleniu pomocy odwoził desperatkę do szpitala Sawicz w stanie niezagrażającym życiu. Przyczyna targnięcia się na życie nieznaną.

— Znalezione płodu ludzkiego. — W klatce schodowej domu nr. 13 przy ul. Montwilowskiej znaleziono płód ludzki w wieku od 4 do 5 miesięcy płci nieustalonej.

— Zamach samobójczy ucznia. — Wczoraj w dzień targu na życie 16-letni uczeń Wiktor Bohdan (Krakowska 6).

Samobójca strzelił sobie z rewolwru w głowę. W stanie beznadziejnym przewieziono go do szpitala św. Jakóba.

grodzieńska

MIATKI, CZYTAJCIE UWAGNIE. Mimo to, że autorytet twierdzi, iż nie wolno...

Wypadek przez nas opisany który niestety zakończył się tragicznie, miał miejsce 12 b. m. Ostrynie. W miejscowości tym zamieszkuje niejaki Dawid Lewin...

OSZUSTWO. Kukul Franciszek z wsi Kąkolice gm. Hoża doniósł policji, że Cwikiewicz Rachela...

Aniela Cydzik (Piłsudskiego12) oszukał na sumę 54 zł. Bujwin Józef, zamieszkały przy ul. Radzymińskiej 9.

PORACHUNKI OSOBISTE. Karpowicza Władysława (Grandzińska 20) pobli Hagiel Kazimierz...

ZAMIAST PIENIĘDZY OBLANY WODA. W ubiegły wtorek powstała w sklepie Gerutowej przy ul. Dominikańskiej awantura...

Jak fachowcy obliczają, Gmina Żydowska straciła przez Fejgenweiga około 50-60 tysięcy złotych...

KINO P. T. K. TEL. 214. Początek seansów: 18.15, 20.15 i 22.15. Dźwiękowe Kino „POLONJA”...

Obława w Paryżu. Najnowsze i najpiękniejsze dzieło Carmine Gallone. Wstęp od 80 gr.

KINO „APOLLON”. Dziś Wielki dramat i filmowy na tle arcydzieła Stefana Żeromskiego p. t. „Wiatr od Morza”...

KINO „PALACE”. Dziś dramat wielki: młoci niezamożnego kł. pięknej arystokratki p. t. PRZYGODA LADY EDYTY...

KINO „SWIATOWID”. Dziś Potężne arcydzieło dźwiękowe 100 proc. wersja francuska p. t. Bracia Karamazow...

KINO „SWIATOWID”. Dziś Potężne arcydzieło dźwiękowe 100 proc. wersja francuska p. t. Bracia Karamazow...

KINO „SWIATOWID”. Dziś Potężne arcydzieło dźwiękowe 100 proc. wersja francuska p. t. Bracia Karamazow...

KINO „SWIATOWID”. Dziś Potężne arcydzieło dźwiękowe 100 proc. wersja francuska p. t. Bracia Karamazow...

KINO „SWIATOWID”. Dziś Potężne arcydzieło dźwiękowe 100 proc. wersja francuska p. t. Bracia Karamazow...

KINO „SWIATOWID”. Dziś Potężne arcydzieło dźwiękowe 100 proc. wersja francuska p. t. Bracia Karamazow...

KINO „SWIATOWID”. Dziś Potężne arcydzieło dźwiękowe 100 proc. wersja francuska p. t. Bracia Karamazow...

KINO „SWIATOWID”. Dziś Potężne arcydzieło dźwiękowe 100 proc. wersja francuska p. t. Bracia Karamazow...

KINO „SWIATOWID”. Dziś Potężne arcydzieło dźwiękowe 100 proc. wersja francuska p. t. Bracia Karamazow...

KINO „SWIATOWID”. Dziś Potężne arcydzieło dźwiękowe 100 proc. wersja francuska p. t. Bracia Karamazow...

KINO „SWIATOWID”. Dziś Potężne arcydzieło dźwiękowe 100 proc. wersja francuska p. t. Bracia Karamazow...

KINO „SWIATOWID”. Dziś Potężne arcydzieło dźwiękowe 100 proc. wersja francuska p. t. Bracia Karamazow...

KINO „SWIATOWID”. Dziś Potężne arcydzieło dźwiękowe 100 proc. wersja francuska p. t. Bracia Karamazow...

Tajemnicze morderstwo NA UL. ULANSKIEJ. W dniu 12 b. m. na ul. Ułańskiej został zabity krawiec Szmerel Lawler.

Morderstwo zostało dokonane w następujących okolicznościach. W dniu krytycznym około g. 18.30 przechodził ul. Ułańską Szmerel...

SEZONOWE KRAZDZIEJE. W związku z nadchodzącą zimą cieszą się ogromnym popytem w złodziejskim grodzieńskim przedmioty sezonowe.

Wielkie kradzieże. W miejscowości kradzieży pogłoski że będziemy mieli dużo naśladowców...

Jak się dowiadujemy Fejgenweiga dostaje posadę w Sekretarjacie Gminy. Powstała jednak pytanie, czy Fejgenweiga zdoła „sekretarjować”...

Wojewódzki Zjazd Delegatów Związku Inwalidów Wojennych w Nowogrodzku. W dniu 16 b. m. w sali recepcyjnej Urzędu Wojewódzkiego...

Zebrań Komitetu Rodzicielskiego Szkoły SS Nazaretanek w Nowogrodzku. W dniu 9 b. m. przedmiotem było sprawozdanie z działalności...

Znowo poar od wadliwego komina. W dniu 10 b. m. w Nowej - Myszy w zagrodzie Leguna Stanisława...

Radjo wileńskie. Piątek, dnia 14 października. 11.50: Kom. meteor. Czas, wiadomości prasowe...

Zarybek Karpia. pełnoletniego, gołego i la trzenta (królewski), sprzedaje przy jesiennych odłwach...

Gabinet. Racjonalnej kosmetyki leczniczej Wilno, Mickiewicza 31 m. 4. URODE.

Skład Fortepianów, Pianin, Fisharmonii K. Dąbrowska. Wilno, Niemlecka 3, m. 11.

Największa i najbezpieczniejsza zbiornica kapitałów i oszczędności. Jest KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU GRODZIENSKIEGO...

HERMAN ZANDON. KLUCZ DO ZAGADKI. Po roku znów powrócił i tak zjawiał się co roku 7-go października w nocy...

Wielkie kradzieże. W miejscowości kradzieży pogłoski że będziemy mieli dużo naśladowców...

Zebrań Komitetu Rodzicielskiego Szkoły SS Nazaretanek w Nowogrodzku. W dniu 9 b. m. przedmiotem było sprawozdanie z działalności...

Znowo poar od wadliwego komina. W dniu 10 b. m. w Nowej - Myszy w zagrodzie Leguna Stanisława...

Radjo wileńskie. Piątek, dnia 14 października. 11.50: Kom. meteor. Czas, wiadomości prasowe...

Zarybek Karpia. pełnoletniego, gołego i la trzenta (królewski), sprzedaje przy jesiennych odłwach...

Gabinet. Racjonalnej kosmetyki leczniczej Wilno, Mickiewicza 31 m. 4. URODE.

Skład Fortepianów, Pianin, Fisharmonii K. Dąbrowska. Wilno, Niemlecka 3, m. 11.

Największa i najbezpieczniejsza zbiornica kapitałów i oszczędności. Jest KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU GRODZIENSKIEGO...

HERMAN ZANDON. KLUCZ DO ZAGADKI. Po roku znów powrócił i tak zjawiał się co roku 7-go października w nocy...

Wielkie kradzieże. W miejscowości kradzieży pogłoski że będziemy mieli dużo naśladowców...

Zebrań Komitetu Rodzicielskiego Szkoły SS Nazaretanek w Nowogrodzku. W dniu 9 b. m. przedmiotem było sprawozdanie z działalności...

Znowo poar od wadliwego komina. W dniu 10 b. m. w Nowej - Myszy w zagrodzie Leguna Stanisława...

Radjo wileńskie. Piątek, dnia 14 października. 11.50: Kom. meteor. Czas, wiadomości prasowe...

Zarybek Karpia. pełnoletniego, gołego i la trzenta (królewski), sprzedaje przy jesiennych odłwach...

Gabinet. Racjonalnej kosmetyki leczniczej Wilno, Mickiewicza 31 m. 4. URODE.

Skład Fortepianów, Pianin, Fisharmonii K. Dąbrowska. Wilno, Niemlecka 3, m. 11.

Wielkie kradzieże. W miejscowości kradzieży pogłoski że będziemy mieli dużo naśladowców...

Zebrań Komitetu Rodzicielskiego Szkoły SS Nazaretanek w Nowogrodzku. W dniu 9 b. m. przedmiotem było sprawozdanie z działalności...

Znowo poar od wadliwego komina. W dniu 10 b. m. w Nowej - Myszy w zagrodzie Leguna Stanisława...

Radjo wileńskie. Piątek, dnia 14 października. 11.50: Kom. meteor. Czas, wiadomości prasowe...

Zarybek Karpia. pełnoletniego, gołego i la trzenta (królewski), sprzedaje przy jesiennych odłwach...

Gabinet. Racjonalnej kosmetyki leczniczej Wilno, Mickiewicza 31 m. 4. URODE.

Skład Fortepianów, Pianin, Fisharmonii K. Dąbrowska. Wilno, Niemlecka 3, m. 11.

Największa i najbezpieczniejsza zbiornica kapitałów i oszczędności. Jest KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU GRODZIENSKIEGO...

HERMAN ZANDON. KLUCZ DO ZAGADKI. Po roku znów powrócił i tak zjawiał się co roku 7-go października w nocy...

Wielkie kradzieże. W miejscowości kradzieży pogłoski że będziemy mieli dużo naśladowców...

Zebrań Komitetu Rodzicielskiego Szkoły SS Nazaretanek w Nowogrodzku. W dniu 9 b. m. przedmiotem było sprawozdanie z działalności...

Znowo poar od wadliwego komina. W dniu 10 b. m. w Nowej - Myszy w zagrodzie Leguna Stanisława...

Radjo wileńskie. Piątek, dnia 14 października. 11.50: Kom. meteor. Czas, wiadomości prasowe...

Zarybek Karpia. pełnoletniego, gołego i la trzenta (królewski), sprzedaje przy jesiennych odłwach...

Gabinet. Racjonalnej kosmetyki leczniczej Wilno, Mickiewicza 31 m. 4. URODE.

Skład Fortepianów, Pianin, Fisharmonii K. Dąbrowska. Wilno, Niemlecka 3, m. 11.

Największa i najbezpieczniejsza zbiornica kapitałów i oszczędności. Jest KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU GRODZIENSKIEGO...

HERMAN ZANDON. KLUCZ DO ZAGADKI. Po roku znów powrócił i tak zjawiał się co roku 7-go października w nocy...

Wielkie kradzieże. W miejscowości kradzieży pogłoski że będziemy mieli dużo naśladowców...

Zebrań Komitetu Rodzicielskiego Szkoły SS Nazaretanek w Nowogrodzku. W dniu 9 b. m. przedmiotem było sprawozdanie z działalności...

Znowo poar od wadliwego komina. W dniu 10 b. m. w Nowej - Myszy w zagrodzie Leguna Stanisława...

Radjo wileńskie. Piątek, dnia 14 października. 11.50: Kom. meteor. Czas, wiadomości prasowe...

Zarybek Karpia. pełnoletniego, gołego i la trzenta (królewski), sprzedaje przy jesiennych odłwach...

Gabinet. Racjonalnej kosmetyki leczniczej Wilno, Mickiewicza 31 m. 4. URODE.

Skład Fortepianów, Pianin, Fisharmonii K. Dąbrowska. Wilno, Niemlecka 3, m. 11.

Największa i najbezpieczniejsza zbiornica kapitałów i oszczędności. Jest KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU GRODZIENSKIEGO...

HERMAN ZANDON. KLUCZ DO ZAGADKI. Po roku znów powrócił i tak zjawiał się co roku 7-go października w nocy...

Wielkie kradzieże. W miejscowości kradzieży pogłoski że będziemy mieli dużo naśladowców...

Zebrań Komitetu Rodzicielskiego Szkoły SS Nazaretanek w Nowogrodzku. W dniu 9 b. m. przedmiotem było sprawozdanie z działalności...

Znowo poar od wadliwego komina. W dniu 10 b. m. w Nowej - Myszy w zagrodzie Leguna Stanisława...

Dźwiękowe Kino HELIOS. Muzyka! Śpiew! Tańce! Przepych! Ulnieńczy Publiczności najwytworn. mezożyna, cicer gwardji cesarskiej, książę Orlow...

Dźwiękowe kino „PAN”. Wielka 42, tel. 5-28. NA USTACH CAŁEGO WILNA „CZŁOWIEK - MAŁPA” FREKWENCJA za ubiegłych 4 dni 14.000 osób CYFRY ZAMIAST SŁÓW!

DZWIĘKOWE KINO CASINO. Wielka 47, tel. 15-41. Największa gwiazda ekranu BRIGIDA HELM i WILLI FRITZ w oszałamiającym nadprzeboju p. t. SZPIEG I KOBIETA

Dźwiękowe kino „LUX”. Mickiewicza 11. Dziś! Wspaniały film erotyczno-salutowy PRZEŻYCIA JEDNEJ NOCY

Kino-Teatr „STYLOWY”. Wielka 36. Dziś! Wielki sensacyjny podwójny program. Poraz pierwszy w Wilnie WYSPA GROZY

Dźwiękowe kino HOLLYWOOD. Mickiewicza 22, tel. 15-28. Dziś! Wspaniały film erotyczno-salutowy PRZEŻYCIA JEDNEJ NOCY

baranińska. —OKRADŁA KOLEZANKĘ. Anna Zemerowiczówna mieszkała razem ze swą koleżanką Salman Zeldą...

Zebrań Komitetu Rodzicielskiego Szkoły SS Nazaretanek w Nowogrodzku. W dniu 9 b. m. przedmiotem było sprawozdanie z działalności...

Znowo poar od wadliwego komina. W dniu 10 b. m. w Nowej - Myszy w zagrodzie Leguna Stanisława...

Radjo wileńskie. Piątek, dnia 14 października. 11.50: Kom. meteor. Czas, wiadomości prasowe...

Zarybek Karpia. pełnoletniego, gołego i la trzenta (królewski), sprzedaje przy jesiennych odłwach...

Gabinet. Racjonalnej kosmetyki leczniczej Wilno, Mickiewicza 31 m. 4. URODE.

Skład Fortepianów, Pianin, Fisharmonii K. Dąbrowska. Wilno, Niemlecka 3, m. 11.

Największa i najbezpieczniejsza zbiornica kapitałów i oszczędności. Jest KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU GRODZIENSKIEGO...

HERMAN ZANDON. KLUCZ DO ZAGADKI. Po roku znów powrócił i tak zjawiał się co roku 7-go października w nocy...

Wielkie kradzieże. W miejscowości kradzieży pogłoski że będziemy mieli dużo naśladowców...

Zebrań Komitetu Rodzicielskiego Szkoły SS Nazaretanek w Nowogrodzku. W dniu 9 b. m. przedmiotem było sprawozdanie z działalności...

Znowo poar od wadliwego komina. W dniu 10 b. m. w Nowej - Myszy w zagrodzie Leguna Stanisława...

Radjo wileńskie. Piątek, dnia 14 października. 11.50: Kom. meteor. Czas, wiadomości prasowe...

Zarybek Karpia. pełnoletniego, gołego i la trzenta (królewski), sprzedaje przy jesiennych odłwach...

Gabinet. Racjonalnej kosmetyki leczniczej Wilno, Mickiewicza 31 m. 4. URODE.

Skład Fortepianów, Pianin, Fisharmonii K. Dąbrowska. Wilno, Niemlecka 3, m. 11.

Największa i najbezpieczniejsza zbiornica kapitałów i oszczędności. Jest KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU GRODZIENSKIEGO...

HERMAN ZANDON. KLUCZ DO ZAGADKI. Po roku znów powrócił i tak zjawiał się co roku 7-go października w nocy...

Wielkie kradzieże. W miejscowości kradzieży pogłoski że będziemy mieli dużo naśladowców...

Zebrań Komitetu Rodzicielskiego Szkoły SS Nazaretanek w Nowogrodzku. W dniu 9 b. m. przedmiotem było sprawozdanie z działalności...

Znowo poar od wadliwego komina. W dniu 10 b. m. w Nowej - Myszy w zagrodzie Leguna Stanisława...

Radjo wileńskie. Piątek, dnia 14 października. 11.50: Kom. meteor. Czas, wiadomości prasowe...

Zarybek Karpia. pełnoletniego, gołego i la trzenta (królewski), sprzedaje przy jesiennych odłwach...

Gabinet. Racjonalnej kosmetyki leczniczej Wilno, Mickiewicza 31 m. 4. URODE.

Dźwiękowe Kino HELIOS. Muzyka! Śpiew! Tańce! Przepych! Ulnieńczy Publiczności najwytworn. mezożyna, cicer gwardji cesarskiej, książę Orlow...

Dźwiękowe kino „PAN”. Wielka 42, tel. 5-28. NA USTACH CAŁEGO WILNA „CZŁOWIEK - MAŁPA” FREKWENCJA za ubiegłych 4 dni 14.000 osób CYFRY ZAMIAST SŁÓW!

DZWIĘKOWE KINO CASINO. Wielka 47, tel. 15-41. Największa gwiazda ekranu BRIGIDA HELM i WILLI FRITZ w oszałamiającym nadprzeboju p. t. SZPIEG I KOBIETA

Dźwiękowe kino „LUX”. Mickiewicza 11. Dziś! Wspaniały film erotyczno-salutowy PRZEŻYCIA JEDNEJ NOCY

Kino-Teatr „STYLOWY”. Wielka 36. Dziś! Wielki sensacyjny podwójny program. Poraz pierwszy w Wilnie WYSPA GROZY

Dźwiękowe kino HOLLYWOOD. Mickiewicza 22, tel. 15-28. Dziś! Wspaniały film erotyczno-salutowy PRZEŻYCIA JEDNEJ NOCY

baranińska. —OKRADŁA KOLEZANKĘ. Anna Zemerowiczówna mieszkała razem ze swą koleżanką Salman Zeldą...

Zebrań Komitetu Rodzicielskiego Szkoły SS Nazaretanek w Nowogrodzku. W dniu 9 b. m. przedmiotem było sprawozdanie z działalności...

Znowo poar od wadliwego komina. W dniu 10 b. m. w Nowej - Myszy w zagrodzie Leguna Stanisława...

Radjo wileńskie. Piątek, dnia 14 października. 11.50: Kom. meteor. Czas, wiadomości prasowe...

Zarybek Karpia. pełnoletniego, gołego i la trzenta (królewski), sprzedaje przy jesiennych odłwach...

Gabinet. Racjonalnej kosmetyki leczniczej Wilno, Mickiewicza 31 m. 4. URODE.

Skład Fortepianów, Pianin, Fisharmonii K. Dąbrowska. Wilno, Niemlecka 3, m. 11.

Największa i najbezpieczniejsza zbiornica kapitałów i oszczędności. Jest KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU GRODZIENSKIEGO...

HERMAN ZANDON. KLUCZ DO ZAGADKI. Po roku znów powrócił i tak zjawiał się co roku 7-go października w nocy...

Wielkie kradzieże. W miejscowości kradzieży pogłoski że będziemy mieli dużo naśladowców...

Zebrań Komitetu Rodzicielskiego Szkoły SS Nazaretanek w Nowogrodzku. W dniu 9 b. m. przedmiotem było sprawozdanie z działalności...

Znowo poar od wadliwego komina. W dniu 10 b. m. w Nowej - Myszy w zagrodzie Leguna Stanisława...

Radjo wileńskie. Piątek, dnia 14 października. 11.50: Kom. meteor. Czas, wiadomości prasowe...

Zarybek Karpia. pełnoletniego, gołego i la trzenta (królewski), sprzedaje przy jesiennych odłwach...

Gabinet. Racjonalnej kosmetyki leczniczej Wilno, Mickiewicza 31 m. 4. URODE.

Skład Fortepianów, Pianin, Fisharmonii K. Dąbrowska. Wilno, Niemlecka 3, m. 11.

Największa i najbezpieczniejsza zbiornica kapitałów i oszczędności. Jest KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU GRODZIENSKIEGO...

HERMAN ZANDON. KLUCZ DO ZAGADKI. Po roku znów powrócił i tak zjawiał się co roku 7-go października w nocy...

Wielkie kradzieże. W miejscowości kradzieży pogłoski że będziemy mieli dużo naśladowców...

Zebrań Komitetu Rodzicielskiego Szkoły SS Nazaretanek w Nowogrodzku. W dniu 9 b. m. przedmiotem było sprawozdanie z działalności...

Znowo poar od wadliwego komina. W dniu 10 b. m. w Nowej - Myszy w zagrodzie Leguna Stanisława...

Radjo wileńskie. Piątek, dnia 14 października. 11.50: Kom. meteor. Czas, wiadomości prasowe...

Zarybek Karpia. pełnoletniego, gołego i la trzenta (królewski), sprzedaje przy jesiennych odłwach...

Gabinet. Racjonalnej kosmetyki leczniczej Wilno, Mickiewicza 31 m. 4. URODE.

Dźwiękowe Kino HELIOS. Muzyka! Śpiew! Tańce! Przepych! Ulnieńczy Publiczności najwytworn. mezożyna, cicer gwardji cesarskiej, książę Orlow...

Dźwiękowe kino „PAN”. Wielka 42, tel. 5-28. NA USTACH CAŁEGO WILNA „CZŁOWIEK - MAŁPA” FREKWENCJA za ubiegłych 4 dni 14.000 osób CYFRY ZAMIAST SŁÓW!

DZWIĘKOWE KINO CASINO. Wielka 47, tel. 15-41. Największa gwiazda ekranu BRIGIDA HELM i WILLI FRITZ w oszałamiającym nadprzeboju p. t. SZPIEG I KOBIETA

Dźwiękowe kino „LUX”. Mickiewicza 11. Dziś! Wspaniały film erotyczno-salutowy PRZEŻYCIA JEDNEJ NOCY

Kino-Teatr „STYLOWY”. Wielka 36. Dziś! Wielki sensacyjny podwójny program. Poraz pierwszy w Wilnie WYSPA GROZY

Dźwiękowe kino HOLLYWOOD. Mickiewicza 22, tel. 15-28. Dziś! Wspaniały film erotyczno-salutowy PRZEŻYCIA JEDNEJ NOCY

baranińska. —OKRADŁA KOLEZANKĘ. Anna Zemerowiczówna mieszkała razem ze swą koleżanką Salman Zeldą...

Zebrań Komitetu Rodzicielskiego Szkoły SS Nazaretanek w Nowogrodzku. W dniu 9 b. m. przedmiotem było sprawozdanie z działalności...

Znowo poar od wadliwego komina. W dniu 10 b. m. w Nowej - Myszy w zagrodzie Leguna Stanisława...

Radjo wileńskie. Piątek, dnia 14 października. 11.50: Kom. meteor. Czas, wiadomości prasowe...

Zarybek Karpia. pełnoletniego, gołego i la trzenta (królewski), sprzedaje przy jesiennych odłwach...

Gabinet. Racjonalnej kosmetyki leczniczej Wilno, Mickiewicza 31 m. 4. URODE.

Skład Fortepianów, Pianin, Fisharmonii K. Dąbrowska. Wilno, Niemlecka 3, m. 11.

Największa i najbezpieczniejsza zbiornica kapitałów i oszczędności. Jest KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU GRODZIENSKIEGO...

HERMAN ZANDON. KLUCZ DO ZAGADKI. Po roku znów powrócił i tak zjawiał się co roku 7-go października w nocy...

Wielkie kradzieże. W miejscowości kradzieży pogłoski że będziemy mieli dużo naśladowców...

Zebrań Komitetu Rodzicielskiego Szkoły SS Nazaretanek w Nowogrodzku. W dniu 9 b. m. przedmiotem było sprawozdanie z działalności...

Znowo poar od wadliwego komina. W dniu 10 b. m. w Nowej - Myszy w zagrodzie Leguna Stanisława...

Radjo wileńskie. Piątek, dnia 14 października. 11.50: Kom. meteor. Czas, wiadomości prasowe...

Zarybek Karpia. pełnoletniego, gołego i la trzenta (królewski), sprzedaje przy jesiennych odłwach...

Gabinet. Racjonalnej kosmetyki leczniczej Wilno, Mickiewicza 31 m. 4. URODE.

Skład Fortepianów, Pianin, Fisharmonii K. Dąbrowska. Wilno, Niemlecka 3, m. 11.

Największa i najbezpieczniejsza zbiornica kapitałów i oszczędności. Jest KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU GRODZIENSKIEGO...

HERMAN ZANDON. KLUCZ DO ZAGADKI. Po roku znów powrócił i tak zjawiał się co roku 7-go października w nocy...

Wielkie kradzieże. W miejscowości kradzieży pogłoski że będziemy mieli dużo naśladowców...

Zebrań Komitetu Rodzicielskiego Szkoły SS Nazaretanek w Nowogrodzku. W dniu 9 b. m. przedmiotem było sprawozdanie z działalności...

Znowo poar od wadliwego komina. W dniu 10 b. m. w Nowej - Myszy w zagrodzie Leguna Stanisława...